

CARMEN SYLVA

Ἐξοχος γυνὴ ἐξέλεξε τὰς δύο ταύτας λέξεις, ἕνα, δι' αὐτῶν, κρύψῃ τὸ ἄληθές αὐτῆς ὄνομα, γίνομαι πολίτις τῆς γραμματολογικῆς δημοκρατίας. Ἡ γυνὴ αὕτη δὲν εἶνε ἐξ ἐκείνων, αἵτινες ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ἀναδεικνύονται· ἐξ ἐκείνων, αἵτινες διὰ τῆς μελέτης, τῆς ἐπιμονῆς καὶ τῆς ὑπομονῆς ἐξεργεῖσθαι τὸ ἀγενές καὶ ἀφανές αὐτῶν ὄνομα. Ἄλλ' εἶνε ἐκ τῶν ὀλίγων ἐκείνων ἐλεγκτῶν ὄντων, αἵτινες, περιφρονοῦντα τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὰς ἡδονὰς, γίνονται πράγματι ὠφέλιμα εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ, ὡς εἰκὸς εἶνε, ἡ ἱστορία διδὲι αὐτοῖς θέσιν δικαίτην μεταξὺ τῶν δοξασκόντων τὴν ἀνθρωπότητα καὶ τῶν ἰχθόντων τὸ δικαίωμα νὰ καυχωῖνται ὅτι ἐργάζονται πράγματι διὰ τὴν τιμῆσωσιν τὴν πατρίδα. Ἡ περὶ ὁ λόγος γυνὴ, εἶνε μεγάλτιμος συμπολίτις τοῦ Goethe καὶ τοῦ Schiller, ἐρωμένη τῆς φύσεως καὶ τοῦ εἰδυλλιακοῦ βίου, ἀδελφὸς τῶν Μουσῶν—εἶνε ἡ βασίλισσα Ἐλισάβετ τῆς Ρουμανίας, ἥτις, ὀλίγον φροντίζουσα τὰς δόξας τοῦ θρόνου, θεωρεῖ τὸ προσφιλέστερον αὐτῆς βασιλεῖον τὸ δάος, διὸ καὶ ἐξέλεξε τὸ συμπαθὲς ψευδώνυμον: Carmen Sylva, ὡς νὰ ἐλεγεν· εἶμαι ποιήτρια τοῦ δάσους.

Ἐπειδὴ, τῆς περιφροῦς ταύτης πεζολόγου καὶ ποιητρίας, ἐν τῇ ΚΥΨΕΛῃ δημοσιεύεται μετὰ φρασίς ἐνός τῶν ρουμανικῶν μύθων, φέροντος τίτλον τὸ θουνὸ τῆς ὀδύνης, καλὸν ἐκρίνομεν νὰ τὴν σκιαγραφήσωμεν.

* * *

Ἐγενήθη, ἡ Carmen Sylva, τῇ 29 Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1843.

Ἡ πατρίς αὐτῆς εἶνε ἡ Neuwied, μικρὰ μὲν

πλὴν τερπνὴ καὶ ἐπίσημος πόλις τῆς πρωσικῆς Κυθλέντσης, παρὰ τῷ ποταμῷ Ῥήνῳ, ἔχουσα, σὺν ἄλλοις, ῥωμαϊκὰς ἀρχαιολογίας καὶ τὸν πύργον τῶν πριγκίπων Wied, ἐξ ὧν ἔλκει τὸ γένος ἢ ἐν λόγῳ βασίλισσα ποιήτρια Ἐλισάβετ.

Ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων ἐδειξεν ἔκτακτον εὐφυαν, κλίσειν εἰς τὰ γράμματα, εἰς τὰς σπουδαίας μελέτας καὶ ὁρμηφύτον ἔρωτα εἰς τὴν ποίησιν. Οὕτω δὲν ἔλλειψε νὰ μελετήσῃ οὐχὶ μόνον τὴν γερμανικὴν γλῶσσαν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀρχαίας καὶ πολλὰς τῶν νεωτέρων. Ἐμελέτησε τὸν Δάντην καὶ τὸν Πετράρχην, τὸν Ἀλφρέρην καὶ τὸν Βύρωνα καὶ τοὺς Ἰσπανοὺς Θεοδωρῆτας καὶ Ἐσπρονθίδαν, τοὺς ἐπισημοτέρους συγγραφεῖς τῆς ἀρχαιότητος καὶ τῆς Γερμανίας.

Ἄξιον δὲ μνείας εἶνε ὅτι καὶ πολλοὶ ἄλλοι τοῦ οἴκου Wied διεκρίθησαν εἰς τὴν γραμματολογίαν, εὐμοιροῦντες πολλῶν φυσικῶν προτερημάτων. Ὁ πατὴρ αὐτῆς, Ἐρμάννος, συνέγραψε περὶ φιλοσοφίας. Ἡ προμάχμη αὐτῆς, Λουίζα, ἦτο ποιήτρια. Ὁ ἐπισημότερος δὲ πάντων ἦτο ὁ θεῖος τῆς Μαξιμιανός, ὅστις διεκρίθη εἰς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας καὶ, περιηγησάμενος τὴν Ἀμερικὴν καὶ ἄλλας πόλεις, συνέγραψε καὶ τὰς ἀξίας ἀναγνώσεως περιηγήσεις αὐτοῦ, μετὰ γνώσεων ἐπιστημονικῶν, ὧν ἦτο κάτοχος.

Ἡ Carmen Sylva ὅμως, φάνεται ἡ ἐπισημότερα πάντων, διὸ καὶ θὰ ἀρήσῃ πολλὰ ἔργα, τιμῶντα τὴν γερμανικὴν γραμματολογίαν καθότι, εἶνε εἰς τὸ ἄθος, οὕτως εἶπειν, τῆς ἡλικίας, εἶνε γόνιμος, μελετᾷ ἀδικόπως καὶ πορεύεται δρόμον, ὅστις τὴν ἀγει εἰς τὴν ἀθανασία. Ἐχεῖ πείραν ἀρετῆν τοῦ κόσμου. Τὰ δημοσιευόμενα ἔργα μαρτυροῦσιν ὅτι αἰσθάνεται δυνατὰ, ὅτι ὑπέφειν, ὅτι ἔννοει τῶν φύσιν ὀμιλοῦσαν πρὸς αὐτὴν καὶ μετὰ ταύτης ἐξφωκώθη τοσοῦτον, ὥστε ἀντιγράφει αὐτὴν εἰς τρόπον νὰ θαυμάσθῃ καὶ ἀπὸ τοῦς ἀπλουστεροῦς τὸ μυστήριον ταύτης τῆς φύσεως.

* * *

Ἡ ἡμέρα 23 δεκεμβρίου τοῦ 1861, εἶνε ἡμέρα ἀξιοσημείωτος διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Ρουμανίας, καθότι ἐνώθησαν αἱ δύο ἡγεμονίαι—ἡ τῆς Βλαχίας καὶ τῆς Μολδαβίας, ἐκλεγθέντος ἡδὲ τοῦ Κούζα ὡς ἡγεμόνος, λαθεύσαι τὸ ὄνομα 'Ροουμανία'. Ἡ ἱστορία τοῦ ἐν λόγῳ κόμου ἔχει βεβαίως σελίδας τινὰς, πλήρεις περιπετειῶν, διγλοιοῶν καὶ, ἐνίοτε, ἀπειρησιῶν, ἀτινα θὰ διδῶνται τοὺς μεταγενεστέρους πολίτας τῆς εὐάνδρου ἐκείνης εὐρωπαϊκῆς μερίδος. Ὁ Κούζα εἶχε τὰς ἐλλείψεις, δὲν ἦτο οὐδὲ τῶσον φιλελεύθερος. Οὕτω διήγειρεν ἐσωτερικὰς στάσεις, ἀντιπαθείας, καὶ σχηματισθείσας ἰσχυρὰς ἀντιπολιτευσεις κατ' αὐτόν, τῷ 1866, ἐξεθρονίσθη. Ὁ λαὸς τότε ἀνεκήρυξεν ἡγεμόνα τοῦ τὸν γερμανὸν Κρόλον, γόνου τοῦ περιφανοῦ οἴκου Hohenzollern—εἰς οὐ κατὰ γὰρ καὶ ἡ αὐτοκρατορικὴ οἰκογένεια—λαβόντος τὸ ὄνομα τοῦτο, ἐκ τοῦ ὁμωνύμου πύργου ἐπὶ τῷ Zollernberg, παρὰ τοὺς ὑπάρειους τῶν Ἀλπεων. Κατὰ τῆς γερμανικῆς ταύτης δυναστείας, ἀνταπεξῆλθεν ὁ γνωστός Γεώργιος Γρανδίας, οὗ τινος αἱ ποιήσεις τιμῶσι τὴν ρουμανικὴν γραμματολογίαν· ἀλλὰ δυστυχῶς ἀπεχαιρέτισε τὰς Μούσας, ἵνα ἐπιδοθῆ εἰς τὴν πολιτικὴν. Οὕτως ἐστερήθη ἡ πατρίς του ἄλλων ποιητικῶν εὐδύμων ἀνθρώπων. Ἀνταπεξῆλθεν λοιπὸν κατὰ δυναστείας, ἥτις ἐπρόκειτο νὰ φέρῃ εἰς τὴν πατρίδα τὸν ἡγεμονίδα ποιητικὴν οὐχὶ τῶν τυχοῦσων· φιλόκλιτον ἡγεμονίδα καὶ προστάτην τῶν γραμμάτων καὶ παντός ὀφθαλμοῦ—τὴν Ἐλισάβετ Wied, τὴν γνωστὴν ἀκολούθως γενομένην Carmen Sylva, ἥτις μετὰ τοῦ Κρόλου συνεζεύχθη τὴν 15 Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1869. Ἀλλὰ ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ εἰς τῶν ἐξῆχων ἡμῶν φίλων, ὁ ἀκανόλογος καὶ τεχνικῆς Δε Γουβερνάτης, ἐνθ' ὁ Γρανδίας ἦτο περιφανῆς ποιητὴς· ἐγένετο ἀρκενὴς ἐπικριτής.

Ἡ νέα βασιλείσα δὲν ἤργησε νὰ γίνῃ τὸ εἶδωλον τῶν πλείστων Ρουμάνων, χάριν τῆς ἰκανότητός της, τῆς εὐπροσηγορίας της, τῆς εὐγενείας της, τοῦ ζήλου της ὑπὲρ τῶν ἀγαθοεργῶν σκοπῶν της, καὶ τοῦ ἔρωτος· διὰ τὴν δόξαν τῆς νέας αὐτῆς πατρίδος.

* * *

* Ἀς ῥηψωμεν βλιέμματα ἐπὶ τῶν ἀξιολόγων ἔργων της.

Διαπρακτῆ εἶνε αἱ συλλογαὶ τῶν διηγημάτων της, εἰς ὧν διακρίνονται τὰ τοῦ Η ε λ ε σ χ ο υ ἐν πεζολογίᾳ, ὡς πλήρη χάριτος, καὶ ἐκείνα τῶν Κ α ρ π α θί ω ν, ὡς ζωηρὰ καὶ εὐχάριστα, ἢ μελαγχολικὰ, ἀεὶ ποτε τέρπονται τὸν ἀναγνώστην. Περιεργὸς δὲ εἶνε καὶ ἑτέρα συλλογὴ διηγημάτων, μετὰ τοῦ τίτλου, *Les dens Erdengang* (ἡ ἰδοιορία τῆς ἀληθινότητος εἰς τὴν γῆν), ἀλλολογορία ὅτε μὲν προτύπου, ὅτε δὲ εὐχάριστος καὶ συγκινητικώτατη ἰδίως

ὅταν διηγηται ἡ βασιλείσα τὸν θίον της. Ἐνεκεν τῆς καλλονῆς τοῦ ἔργου τούτου, ὁ δεινὸς τεχνικρὴς Rudolph de Gottschall, ἐτόλμασε νὰ τὸ ὀνομάσῃ Θε ε ἰ α Κ ω μ ω δ ἰ α. Ἐκ τῶν τριῶν ποιημάτων ὑπὸ τὸν τίτλον *Sturme* (τρικυμία), τὸ πρῶτον ἐπωνομαζόμενον Σ α π ρ ὼ, εἶνε τὸ καλλίτερον. Εἰς τὰ *Aux Meinem Vaterland*, εἰς τὴν πατρίδα, εἶνε καλὴ πολιτικὴ. Εἰς τὸ *Eine Heye* (φραγμακωστρία), εἶνε ῥομαντικὴ ὑπὲρ τὸ δέον. Εἰς δὲ τὰ *Ein Gebet* (δέσσις) καὶ *Handzeichnungen* (σκιαγραφήματα διὰ χειρὸς) ἡ σάτυρος, ἢ ρικώδης ἱστορία ἡ τερπνὴ διήγησις, διακρίνεται.

Τὸ 1882 ἐδημοσίευσεν τὸ μεγαλοπρεπὲς ποιήμα *Iehovah* (Ἰεσοβάχ) περιέχον τὴν τὸ φραγμακωστρίου περιπλανουμένην ἐκείνου ἀτυχίαν· ὅντος Ἄ α σ β ε ῥ ο ο ἱστορίαν, εἰς βιβλικὸς στίχους καὶ ἱαμβικούς. Τὸ ποιήμα τοῦτο μετεφράσθη καὶ ἰταλιστῶν ὑπὸ Ἄγγελο Κελθίου. Ἄμικ τῆ ἔμφρανσις εἰς τὴν γραμματολογικὴν δημοκρατίαν, ἄλλοι μὲν τὸ ἐπῆνεσαν, ἄλλοι δὲ τὸ ἐπέκρινον· καθότι δὲν ἀνέπτυξεν ἡ ποιητικὴ καλῶς τὸν σκοπὸν τοῦ φιλοσοφικοῦ της ἔργου, εἰς ὃ, λέγουσιν, ἐπρεπὲν ἄναγνωρισθῆ, εἰς τὸν παντός ὁ Θεός. Ἡ ἰδέα τοῦ ποιήματος τούτου ὅμως εἶνε ὑψηλὴ, ἰδοὺ τὴν. Ὁ Ἀσθεὶς ἀναζητεῖ τὸν Θεόν, δηλ. εἶνε ὁ ἀνθρώπος ἀναζητῶν τὴν ἀλήθειαν, ἢ ἀνθρωπότητος ἀναζητοῦσα τὴν πίστιν. Ζητεῖ τὸν δημιουργὸν τοῦ διερχόμενος τὰ ἔθνη καὶ ἐπὶ τοῦτο παρερχόμενος αἰῶνας. Ἀλλὰ ματαίως, δὲν τὸν εὕρισκε. Ἐπιθεωρεῖ, ἐξετάζει τὴν ἀνθρωπότητα καὶ εὐρίσκει ὅτι ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ πράττονται πολλὰς κακώσεις· καὶ πράττονται κατὰ τὰς δοξασίας, κατὰ τὸ συμφέρον ἐκάστου. Ἀλλὰ μὴ τὴν ἀναζητεῖ, ἀναζητεῖ τὸν Θεόν· δὲν τὸν εὕρισκει. Μόνον βλέπει ὅτι ἐν ὀνόματι αὐτοῦ διαπράττει ἕκαστος ὅ, τι θέλει.

Ἐρωτᾷ ὅλους, καὶ ἀκολούθως, τὸν ἐκυτόν του. Ἐρωτᾷ τοὺς ἰσχυροὺς· ἐκείνους, ὅτι τινος νομίζονται ὅτι εἶνε τὸ πᾶν· τὸν φιλόργουον, ὅστις τὰ χρήματα θεωρεῖ τὸ πᾶν· τὴν ἀκαπώσαν γυναῖκα, ἥτις νομίζεται Θεός. Ἐρωτᾷ ὅλους μῆπως αὐτοὶ ἐκείνους εἶνε ὁ Θεός, ἐρωτᾷ καὶ ἐκυτόν μῆπως· εἶε ὁ Ἰδιος, ὁ Θεός. Καὶ μειδῶν ἐρωτᾷ περὶ τοῦ Θεοῦ· Ὁ Θεός· εἶε ἴσως ὁ ἔρως; ἴσως ὁ Θεός· εἶμαι ἐγώ; κ. Ἀκολουθῶς λέγει ὅτι πολλὸ θὰ ἦτο εὐδαίμων ἂν γυνυστή; ἡδύνοτο νὰ εἴπῃ. «Ναὶ Θεὲ, εἶσαι σὺ, ἀναγνωρίζω τὴν δύναμίν σου.» Καὶ μετὰ τὰς λέξεις ταύτας, λέγει, νὰ ἀποθᾷ. Ἀλλὰ ματαίως, τὸν δημιουργὸν τοῦτον τὸ πᾶν; περὶ οὗ πολλὰ ἤκουσεν, ἐν ὀνόματι αὐτοῦ καὶ πλείσθ' ὅσα ἀγαθὰ γίνονται καὶ κακὰ πολλὰ, δὲν βλέπει. Τὸν ἀναζητεῖ ἀπὸ τοῦ Γολγοθᾶ εἰς τὰ πρῶτα τῆς μακαρῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως καὶ εἰς ὅ, τι ἄλλο ὁ χριστιανισμὸς ἐπραττε χύων αἵμα· ἀλλὰ δὲν τὸν εὕρισκει. Τὸν ἀναζητεῖ ἀπὸ τῶν αἱματηρῶν μαχῶν γενομένων ἐν ὀνόματι τοῦ Ἄλλου· μέγιστον ἐκείνων γενομένων ὑπὸ τῶν Στυροφόρων· ἀλλὰ ματαίως, δὲν τὸν εὕρισκει. Διατῆχει ἐρήμους, δάστη· ἀλλὰ ματαίως. Τὸν ἀναζητεῖ εἰς τὰ βῆθη

ΤΟ ΒΟΥΝΟ ΤΗΣ ΟΔΥΝΗΣ

ῥομαντικὸς Μῦθος.

τῆς θαλάσσης· ἀλλὰ ματαίως. Τὸν Θεόν δὲν εὕρισκει. Ὡς ὁ Φάουτος τοῦ Γκαίτη ζητεῖ τὴν εὐτυχίαν οὕτω, ὁ Ἀσθεὶς ζητεῖ τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ δυστυχῶς μὴ δυνάμενος νὰ τὴν εὕρῃ, ὀργίζεται, καταρᾶται ἐκείνον, ὅστις κρύπτει εἰς αὐτὸν τὸν δημιουργόν του, τὸν Θεόν του, τὸ πᾶν του. Εὕρισκόμενος εἰς τοιαύτην ἀπελπισίαν, βλέπει εἰς μίαν κυλιᾶδα τὸ ἔαρ, ὅπερ σιωπηλὸν ἀνυψοῖ εἰς τὸν δημιουργὸν μεγαλοπρεπῆ *Symon*, μεταξὺ ἀπεριγράπτων ἐκρινῶν καλλονῶν καὶ εἰδωλλιακοῦ θίου. Τότε δὴ νικηθεὶς ἐκ τῆς θαθυνοῦ τῆς δημιουργίας, συγκινεῖται, κλαίει, κλαίει ἀνακαλῶν· δόξα τῷ Ἰεσοβάχ.

Αἱ τελευταῖαι αὐτῆς ποιήσεις, *Meine Ruhe* (ἡ ἀνάπαυσις μου), εἶνε πολῦτιμοι. Ἐνεκα τοῦ λυρισμοῦ, τῆς χάριτος τῆς φράσεως, τῆς ζωηρότητος καὶ τῶν ιδεῶν, ἡ ποιητικὴ ἀπέκρινεν ἤδη θέσιν τινὰ λίαν ἐπιζήλον εἰς τὸν Παρνασσόν, εἰς ὃν θέλει ἐπιζῆσαι. Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐν λόγῳ συλλογῆς, λέγει, ὅτι εἶνε ἄσματα τῶν δακῶν, ὅτι ἐὰν δὲν ἐγεννᾶτο εἰς τὸ δάσος ἀπὸ πολλῶν δὲν θὰ ἐψάλλετο, ὅτι τῆς τὰ ἐνέπειυσεν τὰ κελυθώματα τῶν πτενῶν, ὅτι τὸ δάσος τῆς τὰ ἐνέθυρσεν, ὅτι ἡ καρδία της ἠσυχάζει μόνον ὅταν ἀκούῃ τὴν φωνὴν, ἥτις τῆς ἐπαναλέγει· ἄσμα καὶ δάσος.

CARMEN, heisst: Lied, und SYLVA heisst: Wald, Von Selbst gesungen das Waldlied schallt; Und wenn ich im Wald nicht geböhren war, So sang' ich die Lieder schon langst nicht mehr; Den Vögeln hab' ich sie ausgelauscht, Der Wald hat [Alles mir zugerauscht, Vom Herzen that ich den Schlag dazu Mich singen den Wald und das Lied zur Ruh!

* * *

Ἡ κατ' ἐξοχὴν γλώσσα τῆς βασιλείσης· εἶνε ἡ γερμανικὴ, ἀλλὰ γαλλιστῶς συνέγραψε τὴν κομψοδιδαν *Revenants et Revenus*, προσέτι δὲ ἐποίησεν ἀγγλιστῶς στίχους. Ὁ Λουδοβίκος *Ulrich* ἐπισκεπτόμενος τὸ 1881 τὴν ποιητικὴν βασιλείσαν, ἐξέδωκε, μετὰ ἔτος, τὰς *Pensées d' unne Reine*, ἔργων τῆς ἰδίας, προτάξας εὐχαριστικὸν προοίμιον. Ἐκ τῆς Ρουμανικῆς μετέφρασε ἡ βασιλείσα ποιήματα διαφόρων διακεκριμένων ρουμάνων ποιητῶν.

Πάντα σχεδὸν τὰ ἔργα τῆς λογίας ποιητρικῆς βασιλείσης εἶνε ἀξία ἀναγνώσεως καὶ ὁ αὐτάρκτερος τεχνικρὴς, δύναται νὰ εὕρῃ τι ὅπως περὶ πάντως ποιήσῃ τὸ ἐγκόμιον, ἀλλὰ, κατὰ φυσικὸν λόγον, θὰ εὕρῃ τι καὶ νὰ τὸ ἐπικρίνῃ, καθιστῶν, οὐδὲν ἀνθρώπινον τέλειον.

Σ. ΔΕΒΙΑΖΗΣ.

Ἐγένετο ποτε ἐν Σιναίᾳ λαμπρὰ ὄρα, *) ὅταν οὐδέποτε εἶδον· διότι ἦτο ἡμέρα μεγάλης ἐσθλῆς, καὶ οἱ τῶν περὶ μόνων μοναχοῦ εἶχον διανείμει τροφὰς εἰς πλήρη πινάκια, ἐπαρκέσαντα εἰς πάσας τὰς ὀρέξεις. Οἱ νέοι ἤλθον μακρόθεν, ἀπὸ τὸ Ἰσδοῦ, τὴν Πογγράν, τὸ Κομαρνίκ, καὶ τὸ Πρεδάλ, καὶ ἐκείθεν ἀκόμη τῶν ὀρέων.

Αἱ ἀκτίνες φωτεινοτάτου ἡλίου τοσοῦτον ἰσχυρῶς συνεκεντροῦντο ἐν τῷ βῆθει τῆς κοιλάδος, ὥστε αἱ νεάνιδες ἀφήρσαν πᾶν κεφάλων τῶν τὰ καλύμματα, καὶ οἱ νέοι καταβλημένοι ὑπὸ τῆς θερμῆς τοῦ χοροῦ, κατεβίβασαν ἐπὶ τοῦ αἵματος τοὺς πλήρεις ἀνθρώπων πλατυγύρους πτελοῦσων.

Μακρόθεν ἐλαμπον ὡς ἠνθισμένα δένδρα, τὰ λεπτὰ καὶ λευκὰ φορέματα τῶν περὶ τοῦ χοροῦ καθημένων, καὶ τὰ τέκνα τῶν θηλαζούσων ὑπὸ δένδρων γυναικῶν.

Μεταξὺ τῶν χορευτῶν ἠκούοντο ποδοκροτήματα, κραυγαὶ χαρᾶς, σκιρτήματα εὐφροσύνης.

Αἱ νεάνιδες ἐφαίνοντο κυματίζουσαι εἰς τὸν ἄερα, καὶ οἱ κομψοὶ πόδες των, οἱ ἐλάχιστα διορώμενοι ὑπὸ τὰς στενάς ἐσθῆτάς των, μόλις ἤγγίζον τὴν γῆν, οἱ δὲ χιτῶνες των πλουσίως πεποικιλμένοι διὰ πολλῶν χρωμάτων, ἐμύγνον τὰς χρυσαῖς κέγχρους των μετὰ τὰ φλωρία τοῦ περιδερμαίου των.

Ὁ κύκλος ἀπαύστως κινούμενος, ὡς τὸ αἶμα εἰς τὰς φλέβας, ὡς τὰ κύματα ἐν τῇ θαλάσῃ, ἐπιμηκνόμενος ἢ συσφιγγόμενος, ἐκυμαίνετο ὑπὸ τοῦ ἤχου τῆς ἀκουράστου τῶν Ἀθιγγάνων μουσικῆς.

* * *

Ἐκεῖ ποῦ ἴστατο ὄρατος θεσπός· στηρίζομενος δ' ἐπὶ τῆς μακαρῆς βῆθου του, παρετήρει τὸν χορὸν δι' ὀφθαλμῶν ἐξ ἴσου μελανῶν μετὰ καρπὸν ἀγρίας ἐσῆτου· τὸ ἀνάστημα τοῦ ἦτο ὑψητενὸς ὡς νεκρᾶς πεύκης· ἢ μελίαινα κόμη του, ἐκρούουσα τοῦ ἐκλευκομάλλου δέματός καλύμματός του, κατέπιπτε βοστρυγηθὸν ἐπὶ τῶν ὤμων του· ὁ ἐκ λευκοφαιού ὀθῶνης χιτῶν του ἐκαταίετο ἐπὶ τῶν ἰσχιῶν του διὰ πλατείας δερματίνης ζώνης· εἰς δὲ τοὺς πόδας ἐφόρει σανδάλια.

Τὰ βλιέμμάτα του στυμφαίως μόνον πλανηθέντα, πάραυτα δ' ἀνευρόντα ὅτι εἰζήτου, προσηλώθησαν σπινθηροβολουῦντα ἐπὶ νεάνιδος, ἥτις δὲν ἐφαίνετο κἄν νὰ τὸν παρεθῆται.

Αὕτη ἦτο ὄρατα νέα, ὠραιότερα τοῦ λαμπροτέρου ἀνθους, ὠραιότερα ἔτι τοῦ Ἄλπειου

*) Χορὸς ῥομαντικὸς ὃν χορεύουσι κυλιῶντες.

ρόδου και τῆς ἐαρινῆς; γεντιανῆς, ἀβροτέρα τοῦ λευκοῦ ἀμαράντου τῶν χιονωσκεπῶν κορυφῶν.

Εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της ἔλαμπεν διπλῆ λάμψη, ἡ μὲν ἐκπεπομένη ἀπὸ τῆς μελανῆς κόρης των, ἡ δὲ ἐκ τοῦ περιβάλλοντος τρυπν καστανοῦ κύκλου· ὁσάκις ἤνοιγε τὰ κορῶναια χεῖλη της ἐστίλων οἱ ὠραῖαι ὀδόντες της· ἡ κόρη της ἦτο μελαινα ὡς ἡ ἄβυσσος, ὅθεν ἀναπηδᾷ διακυγῆς πηγῆ· τὰ δὲ ἀνθη δι' ὧν ἕστερε τὴν κεφαλὴν της δὲν ἐμαραινόντο ποτὲ, τόσον αὐτῆ τοῖς ἐδίδε δρόσον καὶ ζωὴν. Τὸ σῶμά της ἦτο τόσον εὐκαμπτον, ὥστε ἐφάνετο ὅτι θὰ ἐθραύετο ὑπὸ τῆς δυνάμεως τῆς χειρὸς, καὶ ὅμως παντοῦ ἐξεθιάζον τὴν δυνάμειν της.

Ναὶ ἡ Εἰρήνη ἦτο ὠραιοτάτη, καὶ ὁ Γιονέλ, ὁ νεαρὸς βοσκὸς, τὴν ἐθεώρει μετὰ θαυμαμοῦ.

Τέλος εἰσῆλθε καὶ αὐτὸς εἰς τὸν κύκλον, καὶ ἤρπασε ἀποτόμως τὴν χεῖρα τῆς Εἰρήνης. Αἱ νεάνιδες τοὺς παρετήρησαν καὶ ἐμειδιῶσαν, ἡ δὲ Εἰρήνη ἠρρυθρίσεν.

* * *

Ἀθήνη, ἡ μουσικὴ τῶν Ἀθιγγάνων ἔσθη εἰς αὐρίζοντα τόνον· οἱ νέοι ὕψασαν τὰς χεῖρας, ἐκίνησαν στροβιλιθδὸν περὶ αὐτοὺς τὰς χορευτρίδας των, καὶ ὁ Γιονέλ ἔσυρον ἀποτόμως πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρα τῆς Εἰρήνης. Τὸ κίνημα τοῦτο ἔλεγε πολλὰ, ἀλλ' αὐτὴ ὑψώσασα τοὺς ὤμους, ἤρχισε νὰ γελά.

«—Εἰρήνη,» —λέγει χαμηλοφώνως, — «βλέπε τὰ κτρινιάσαντα φύλλα τῆς θαλανιδιάς; ἦλθεν ἡ ὥρα, πρέπει νὰ ὀδηγήσω τὰ πρόβατά μου εἰς τὴν κοιλάδα, ἐκεῖ κάτω εἰς τὰς στέππας τοῦ Βαράγγιν, ἴσως δὲ καὶ εἰς τὴν Δοβροῦτσαν. Δὲν θὰ σὲ ἴδω πλέον πρὶν τῆς ἀνοιξέως. Εἰπέ μοι ἓνα καλὸν λόγον διὰ νὰ μὴ φοβῆται ἡ καρδιά μου ὅταν θὰ σκέπτομαι ὅτι θὰ βλέπῃς τοὺς ἄλλους νέους!

«—Τί νὰ σοῦ εἰπῶ; Σὺ δὲν μ' ἀγαπᾷς, καὶ θὰ μὲ λησμονήσῃς ἀμέως!»
«—Κάλλιον ν' ἀποθάνω, Εἰρήνη, παρὰ νὰ σὲ λησμονήσω!»

«—Αὐτὰ εἶναι λόγια μόνον, καὶ δὲν τὰ πιστεύω.»

«—Τί θέλεις νὰ κάμω διὰ νὰ μὲ πιστεύσῃς;»
Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς Εἰρήνης ἐπινθηροβόλησαν, καὶ βίπτουσα ἐπὶ τοῦ βοσκοῦ λαθραῖον βλέμμα τῷ λέγει· «—Τί πρέπει νὰ κάμῃς;...»
«—Ἀκριβῶς ὅ,τι δὲν μπορεῖς!»

«—Ὅ,τι μοῦ εἶπες θὰ γίνῃ!...» εἶπεν ὁ Γιονέλ, ὥστε μὴ ἔχων συναίσθησιν τῶν λόγων του.

«—Ἐμπρὸς λοιπὸν! Δὲν δύνασαι νὰ ζήσης μακριὰ ἀπὸ τὰ πρόβατά σου, ἡ στέρησις των θὰ σοῦ εἶναι δυσκολωτέρη τῆς ἰ-

» δικῆς μου.

«—Νὰ ζήσω μακριὰ ἀπὸ τὰ πρόβατά μου;...» εἶπε στεναζῶς ὁ Γιονέλ.

«—Βλέπε, λοιπὸν!» — ἀπάντησε γελῶσα ἡ Εἰρήνη, — «δὲν δύνασαι νὰ κάμῃς τὸ μόνον πρόβλημα ὅπου σοῦ ζητῶ, νὰ μείνῃς ἐδῶ...»
«—Αὐτὰ εἶναι λόγια, σοῦ εἶναι λόγια!»

«—Καὶ ἂν γίνοντο πράγματα;» — ἠρώτησεν ὁ Γιονέλ ὠχρὸς καὶ τρίζων τοὺς ὀδόντας.

Αἱ νεάνιδες καὶ οἱ νέοι εἶχον συναθροισθῆ περὶ τοὺς διαλεγομένους, ἵνα ἀκούσῃσι τὴν συνομιλίαν των· καὶ, «μὴ πᾶς!» — «Πήγαίνε!» — Αἱ λέξεις αὗται διαδοχικῶς ἐπαναλαμβάνοντο, διεσταυροῦντο πανταχόθεν.

Τότε γέρων βοσκὸς, μὲ μακρὰν πολιὰν κόμην, καὶ μὲ δασεῖς ὄφρυς, ἔθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ Γιονέλ.

«—Στείλε λοιπὸν τὰ κορίτσια νὰ χορεύουν!» — τῷ λέγει τραχέως; — «θὰ συντρίψουν τὴν καρδίαν σου, καὶ ἔπειτα θὰ σὲ περιγελοῦν. Δὲν ζῆυρεῖς πῶς τὸ βοσκὸ πού ἔφηνε τὰ πρόβατά του, τὸν πέρνει ὁ θάνατος;»

Καὶ ἀπειλῶν τὴν Εἰρήνην διὰ τῆς κλειστής πυγμῆς του.

«—Καὶ σὺ φαντάζεσαι γιὰτ' εἰσαι ὠραία, ὅτι μπορεῖς νὰ κατορθώῃς; ὅ,τι θες, καὶ ὅ,τι τὸ τρελλὸ κεφάλι σου θὰ μείνῃ ἀτιμώρητο;... Μᾶθε το καλὰ, τὸ κικὸν ὅπου φέρνει ἔς τοὺς ἄλλους, σένα τὴν ἴδιαν θὰ βιάσῃ!»

Ἡ Εἰρήνη ἤρχισε τοὺς γέλωτας. «—Ἄς φύγῃ! δὲν ἔχω τὴν ἀνάγκην του!» — Καὶ στραφεῖσα ἀποτόμως ἐπὶ τῶν πετροῶν, ἔφυγε διὰ τῆς μονῆς ἵνα πῆρ εἰς τὴν πηγὴν ὕδωρ.

* * *

Αὐτὸς ὁ Γιονέλ οὐδένα πλέον ἤκουε, ἔλαβε τὴν πρὸς τὸ ὄρος ὄδον, ὠχρὸς τὸ πρόσωπον, καὶ μὲ συνεσιγμένη χεῖλη. Διελθὼν δὲ πλησίον τῆς Εἰρήνης ἐκίνησε μόνον τὴν χεῖρα.

«—Μὴ πᾶς!» — τῷ φωνάζει, καγχάζουσα μετὰ τῶν συντρόφων της, καὶ αἱ ἡχοὶ τοῦ Πελέσχ ἐπαναλαμβάνουσι θραεῶς; «—Μὴ πᾶς! μὴ πᾶς!»

Ἄλλ' ὁ Γιονέλ δὲν ἤκουε πλέον τίποτε ἀνῆρχετο, ἀνῆρχετο πάντοτε, ὑπὸ τὸν ἥλιον τῆς μεσημβρίας, διὰ τῶν καταφάτων ἀδένδρων μερῶν, καὶ τῶν γιγαντικῶν πευκῶν, τὰς ὁποίας μόλις ἐξ ἀνθρώπου ἠδύνατο νὰ περιβάλλωσι διὰ τῶν βραχιόνων διὰ τῶν σκιερῶν ἐκ φηγῶν δασῶν, ἐφθασε τέλος εἰς τὴν μένδραν του. Τὰ πρόβατά του διεσκορπισμένα ὕψωντον εἰς τὰ περὶ, καὶ οἱ κύνες του ἦλθον περιχρῶς ὑλακτοῦντες πρὸς συνάντησίν του.

Περίερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν ἠνωρθομένων τριχῶν των, καὶ εἰς τὴν ὑπὸ τῶν προβάτων του ἐνοουμένην γλώσσαν, ἐκάλεσε παρ' ἐαυτοῦ

τὴν Μιορίτζαν του *) «— Πέρρ, Ὅτιζα, Πέρρ!»
Αὕτη ἔτρεξεν, ἐπὶ δὲ τῶν τριχῶν της κατέπεσον χαιρέφυλλον, ὅπερ εἶχεν ἀφαίρεισαι ἀπὸ τῆς Εἰρήνης.

Παρεκάλεσε τοὺς ἄλλους βοσκούς νὰ παραλάβωσι μεθ' ἐκυτῶν τὰ πρόβατά του, καὶ τοῖς εἶπεν, ὅτι θραδύτερον θέλει τοὺς ἀπαντήσῃ καὶ αὐτοῖς, διότι εἶχε κάμει τάξιμόν τι, καὶ ὄφριε κατὰ πρώτον νὰ τὸ ἐκπληρώσῃ. Πάντες τὸν ἤκουσαν ἐκπεπληγμένοι.

«—Καὶ ἂν δὲν ἐπανεῖθω πλέον,» — προσέθηκεν ἐν τέλει, — «εἰπατε ὅτι αἱ Ὀδύναι μὲ προσεκάλεσαν εἰς τοὺς θαυμασοὺς γάμους.» **)

Ἐλαβε τὸ μέγα ἐκ ξύλου ἀγριοκεράσου κέρασ του, καὶ ἀνεργιγῆθη εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, ὅπου ἦν ἕξα ἐξεστεινὸν ἀπὸ τοῦ Δουακῆως μίχρη τοῦ Αἰμου. Ἐκεῖ ἐσταμάτησεν, ἐπλησίασε τὸ κέρασ εἰς τὰ χεῖλη του, καὶ οἱ τόνοι του, λυπηρῶς ἐν τοῖς περὶ ἐκείνην.

Τότε ὁ πιστότερος κύων του ἦλθε πρὸς αὐτὸν τρέχων· ἐπήδα περὶ τὸν κύριόν του μετὰ θρηνοῦδων γογγυσμῶν, καὶ τὸν εἰλκευεν ἐκ τῶν πτυχῶν τοῦ χιτῶνός του, ἵνα τὸν σύρῃ πρὸς τὴν πεδιάδα, οὕτως ὥστε ὁ Γιονέλ, μὴ ἐπιθυμῶν τοιαύτας συγκινήσεις ἠναγκάσθη δακρῶν νὰ μεταχειρισθῆ ἀπειλὰς καὶ λίθους, ὅπως τὸν διώξῃ ἐκεῖθεν. Οὕτως ἀπεμάκρυνεν ἀφ' ἐκυτοῦ τὸν τελευταῖον φίλον του.

* * *

Καὶ ἤδη ἔμεινε μόνος εἰς τὴν ἀγρίαν τοῦ ὄρους ἐρημίαν. Δύο ἀετοὶ διέγραπον μεγάλους κύκλους ὑπὸ τοὺς πόδας του· πλὴν δὲ τούτων τὸ πᾶν εἰσίγα.

Ὁ Γιονέλ ἐξηπλώθη ἐπὶ τῆς λεπτιῆς γλόφης, καὶ ἐστένας τόσον ἰσχυρῶς, ὥστε μικροῦ δεῖν τὸ στῆθός του ἐρρηγιόντο. Τέλος καταβεβλημένος ὑπὸ τῆς λύπης, ἀπεκοιμήθη.

Κατὰ τὴν ἐγεραίον του, νύκτῃ ἐκινουόντο περὶ τῆς κεφαλῆς του, ἐπὶ μᾶλλον συμπλησιάζοντα· ὠθούμενα κατὰ πρῶτον ὑπὸ ὀρηκτικῶν βρυμάτων, αἶφνης ἐσταμάτησαν καὶ περιεβαλλόν αὐτὸν διὰ πυκνῆς ὀμίχλης, ἐμποδιζούσης νὰ βλέπῃ καὶ τὰ πλησιέστατα ἀντικείμενα.

*) Μιορίτσα, νέα ἀμνάς γινομένη μήτηρ. — Ὅτισα μιστὰ ἀμνάς.

**) Ἐνταῦθα ὑπονοεῖται δημηδῆς Ῥουμανικὴ χορφοδία, καθ' ἣν ἀποθνήσκων ποιμὴν τις λέγει εἰς τὰ πρόβατά του, ὅτι μέλλει νὰ νυμφεθῆ ὑπερφανὸν τινα βασιλίσσαν, ὅπου μάρτυρες τοῦ θείου ὄφλιος καὶ ἡ σελήνη, προσεκλημένοι αἱ πίτες καὶ αἱ λεῦκαι, ἱερεῖς τὰ ὄρη, μουσικοὶ τὰ πτηνὰ, καὶ λαμπάδες οἱ ἀστέρες.

Ἀἶφνης τὰ νέφη ἐφάνησαν λαμβάνοντα παραδόξως μορφαί, ἐσχηματίζοντο εἰς γυναῖκας θαυμασιῶς ὠραίας, τῶν ὁποίων τὰ λευκὰ ἐνδύματα ἠκτινοβόλουν ὡς ἡ ζωὴν, κρατουμένας δ' ἐκ τῶν χειρῶν, καὶ χορευούσας περὶ τὸν Γιονέλ.

Οὗτος ἔτριβε τοὺς ὀφθαλμούς, διότι ἐνόμιζεν ὅτι ἀκόμη ὤνειρεύετο, ἀλλὰ διέκρινε τὰ ἔσχατά των ἄτινα ἀντήχουν ὡς γλυκοὶ μακρυνῶς ἤχος, καὶ τὰς εἶδε τεινούσας πρὸς αὐτὸν τοὺς κρινολεικούς βραχιόνους των.

«—Ὁρατε βοσκὴ! Ἐλθὲ πρὸς ἐμέ!... Ἐλθὲ πρὸς ἐμέ!... Ἐλθὲ πρὸς ἐμέ!... Ἐλθὲ πρὸς ἐμέ!...!»

Τοιαῦται προσκλήσεις ἀντήχουν πανταχόθεν. Ἄλλ' ὁ Γιονέλ ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν εἰς σημείον ἀνόητος.

«—Μὴ μὰς περιφρονῆς;» — ἀνέκραξε μίαν ἐξ αὐτῶν — «θέλωμεν νὰ σὲ καταστήσωμεν τόσον εὐτυχῆ, ὥστε νὰ λησμονήσῃς διὰ παντός τὴν κοιλάδα!»

Τότε διὰ τῆς χειρὸς διέσχισε τὴν ὀμίχλην, καὶ πάρευτα ἀνεβῆ ἐπὶ τοῦ ὄρους ἀδένδρον μέρος κεκαλυμμένον ὑπὸ ἀνθῶν, οἷα οὐδέποτε εἶδεν, καὶ ἐν αὐτῷ ἐφάνη καλύθῃ ἐκ φυλλώματος ῥόδων, μετὰ πηγῆς ἥτις διέσπειρον εἰς τὴν γλῆνν μαχαριτωδῆς ὕδατος σταγόνας.

«—Ἐλθὲ! ἐδῶ θὰ κατοικήσωμεν!» — ἔλεγε διὰ τῆς ἀργυρούχου φωνῆς της ἡ ὠραία νηρηίς.

«—Ὅχι, ἐλθὲ πρὸς με!» — ἀπάντησεν ἑτέρα καὶ διὰ νεφῶν ὠκοδόμησεν ἐνώπιον αὐτοῦ μέγαρον, ὅπερ ἐπιχυροσόμενον ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἐφάνετο ὡς οὐράνιον τόξον· ἐντὸς αὐτοῦ τὸ πᾶν ἦτο ἄβρον ὡσεὶ δάπεδα καὶ τοῖχοι ἦσαν ἐστρωμένα διὰ τῶν μαλακωτέρων ὑφασμάτων ἐκ τῆς στέγης ἔσταζον ἱριδόχρους βρύνδες, αἵτινες ἄμα ἐγγίζουσαι τὴν γῆν μετεμορφουόντο εἰς γλόφην καὶ ἀνθη.

«—Ἐδῶ θὰ κατοικήσωμεν!» — ἔλεγεν ἡ ὠραία νεαῖς «καὶ θὰ σὲ στολιάσω, ὅπως ἐγὼ εἶμαι ἠστολισμένη!»

Καὶ οὕτω λέγουσα, προσεβῆ νὰ περιβάλῃ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν αὐχένα του, διὰ περιδεραιοῦ ἐσχηματισμένου ἐξ ἠκτινοβόλων σταγόνων. Ἄλλ' ὁ Γιονέλ τὸ ἐρρίψε μακρὰν αὐτοῦ.

«—Μία μόνη γυνὴ δικαιοῦται νὰ μὲ περιβάλῃ!» — ἐπιθόριζε κατηρῶς; — «μόνη ἡ μνηστὴ μου!»

«—Τότε, ἐγὼ θὰ εἶμαι μνηστὴ σου!» — ἀνέκραξε τρίτη τις — «ἰδὲ, αὐτὰ εἶναι ἡ προῖξ μου!»

Καὶ ἀπάσασα τὰ νέφη, διὰ μιᾶς στροφῆς τῆς χειρὸς κατεσκίαζεν ἐξ αὐτῶν πρόβατα, καὶ ἀκόμη πρόβατα, καὶ πάντοτε πρόβατα· τόσον καλῶς ὥστε ὅλον τὸ ὄρος, ὅλα τὰ περὶ ὄρη, καὶ ὁλόκληρος ὁ οὐρανὸς, ἦσαν κακαλυμμένα ὑπὸ προβάτων. Ταῦτα δ' ἔλαμπον ἐκ λευκότητος· ἔφερον ἀπὸ τῶν αὐχένων χυρ-

σους και άργυρούς κωδωνίσκους, και χλόη άνεφύετο υπό τὰ θήματα των.

Τό πρόσωπον του έγκαταλειφθέντος δυστυχούς άνιλαμψεν έκ χαράς, αλλά πέρυτα, έπέκρουσε διά χειρονομίας τήν γοητευτικήν ταύτην θέν, και είπεν.

«—Έν μόνον ποίμνιον έχω, τό ιδιόν μου, και άλλα δέν θέλω!»

* *

‘Αλλά διά μιζή, τὰ νέφη κατέστησαν πυκνά και σκοτεινά και ό Γιονέλ εύρήθη περικυλωμένος υπό μελανής και πυκνής όμίλης, ήν ήστρίδιον, πλησίον του, αί άστραπαι και όπου έκρότον παταγωδάς βρονταί. Τότε έν μέσω τής καταγίδος ήκουσε ταύτας τας λέξεις.

«—Αΰθαδες τέκνον τής γής, έπόλμησας νά μιζή περιφρονήσης. Κατεδικάζεσαι νά κατασραφή!» Νέα δ' ήκούσθη βροντή φοβερά ώσει πάν κατακρμνίζετο τό έρος, και ένφ όποκόφως έχαντο άντηγούσης τής κοιλάδος, χιών, άνά λεπτάς νιφάδας, ήρχισεν νά πιπτη επί του Γιονέλ. Κατ' άρχήν μέν έκποτάτη, μετά δε, καθ' μηδόν πυκνότερα, έκάλυψε τέλος όλα τα πέριξ έρη, και μετ' εκείνων τήν μηλωτήν, τήν κόμην, και τας όφρυσ του Γιονέλ.

Έκ των έκτεταμένων τής χιώνος σωρών εξήρχοντο άκόμη εύκρινέστερα αί αύται μελωδικά και φωνά, αίτινες έπαλλον τώρα εις άρθότους ήχους, και αίτινες έμίγνουν τούς ήχους των, πρós τούς αύλους των βυσσών, και πρós τὰ κέρατα των όρεισίβιων.

* *

‘Ακολουθώς ένώπιον αύτου χείρες άόρατοι άνήγειραν έν τή χιών μέγαν τόσω άνελχμ-πον, ώστε ήναγκάσθη νά κλείση τούς όφθαλμούς. Άνοιξας δε τούτους έκ νέου, είδε, τήν σελήνην και τούς άστέρς συνηγμένους έντός του μεγάρου, του οποίου ή μεγάλη των άείρων λαμπρότης καθίστα τούς τοίχους διαφανείς.

‘Η σελήνη ένεβρονίζετο έφ' ύψηλής και μαλακής κλίνης, και έθεώρει τούς άστέρς όντινες κρατούμενοι έκ των χειρών, έχόρευον κυκλιδόν. Καθ' όσον ό ύώρας έσκοτιζετο ό άριθμός των άστέρων ήξανεν, και θάκις έβενεν ή σελήνη, μικρός τις άστηρ έπιπτεν έκ του ύώρανύ, όπως εισέβη εις τό μέγαρον.

‘Υπήρχον άστέρς, μικροί ώς παιδες, αίτινες διαθούντο πρós άλλήλους, γελώντες και πιάζοντες περί τούς πόδας τής σελήνης· άλλοι πρúχώντων μεγαλοπρεπώς, ακολουθούμενοι ύπ' άναριθμών μικρών άστέρων ένδεδυμένων δι' άκτινοβολούντων κροκωτών, μετά στεμμάτων και στε-

φάνων σπανίας λάμψως. Αί θύραι του μεγάρου αύτομάτως ήνοιόντο, όσάκις εισήρχοντο ταύτα μεγαλοπρεπή άστρα.

‘Έν τούτων διάταξ τήν σελήνην ίνα κατελθούσα του θρόνου της τώ ύπερστήση. ‘Ακούθως νέσας πρós τόν Γιονέλ, τφ είπεν.

«—Καθέ, τέκνον τής γής, έσο σύζυγός μου! » θά διατρέξης μετ' έμού ύλόκληρον τόν κόσμον » Οί άστέρς μου θά γείνωσιν ύπηρέται σου, και » σύ αύτός, έξάκις άστηρ, θ' άκτινοβολή: έκ » φωτός!»

Ο Γιονέλ προύχώρησεν αύτομάτως μέχρι τής πύλης· ήκούσαστο τής ύώρανύ εκείνης μουσικής, ήν οι άλλοι άστέρς συνάδουν διά μελωδικού ψήθρου. ‘Η σελήνη ήγειρε τήν κεφαλήν και τόν έδώρησε κατά πρόσωπον ‘Ωμοιάζει δε τόσον πολύ πρós τήν Ειρήνην, ώς ό Γιονέλ συνεκράτησε μετά δυνάμειος τήν καρδιάν του, άνακραζών.

«—Έάν όλος ό κόσμος ήτο πρós των ποδών μου, θά τόν έδιδον εις τήν Ειρήνην!»

‘Ηκουσε τότε βοήν, θόρυβον και τέλος φρικαλέον πάταγον. Τά άστρα άνεπήδησαν εις τόν ύώρανόν έν άτελευτήτας φωναις: σειραι: τώ μέγαρον καταπεσόν επί των θεμελιών του έθαψε τόν Γιονέλ υπό τὰ έρείπια του... ‘Ένφ άνωθεν ή ώχρά σελήνη έβλεπελυπηράς τούς άπειρους σωρούς τής χιώνος.

* *

‘Έν τούτοις οι νάνναι των άντρων άκούσαντες τόν ύπεράνω των κεφαλών των φοβερόν εκείνον θόρυβον, εξήλθον έπιτόπως έρποντες έκ των μυών του έρους, ίνα βεβαιωθώσιν ότι ή κατοικία των ύδένά διέτρεχε κίνδυνον. ‘Ανεύρον δε κολοσιαικά έρείπια, διαφόρου είδους πολυτίμους λίθους, όντινες έσχημάτιζον τό μέγαρον. Παραφερόμενοι υπό τής χαράς, ήρχισαν να συλλέγωσι τούς θαυμασίους τούτους θησαυρούς, και νά τούς σύρωσιν εις τὰ βόθρα του έρους, όπου τούς έσώρευον υπό γιγαντικίους θέλους.

Όύτως άνεύρον τον δυστυχή Γιονέλ, μόλις παρέρχοντα σημεία ζωής: ύτος ώράτος όσον ύδεις μεταξύ των, είλκυσε τήν εσπληχνίαν των, και τόν έφερον μετά μεγάλης δυσκολίας εις τὰ σπήλαια των, όπου τόν εξήπλωσαν επί κλίνης: έκ δροσερών χόρτων.

‘Ηντλησαν ύδωρ έκ των θερμών και των ψυχρών πηγών των, τόν εκαθάρισαν και τόν έλουσαν· ακολουθώς τόν έφερον επί των όχθών τής ύπογειού λίμνης, τής τρεφούσης όλα τὰ ύδατα του κόσμου.

Μόλις άπαξ ευθισθείς εκει, ήγήθη ύγιής και σώος, θεωρών δε περίξ αύτου μετ' έκπλήξως: «Πού είμαι;» —λέγει τέλος.

νέου εις τό ύδωρ.

Ο μικρός βασιλεύς έετέναξεν, επίσης και ό Γιονέλ· και όλοι οι Πυγμαχοι ήκολούθησαν τό παραδειγμα του, ως καλοί και πιστοί ύπηκόοι. ‘Όμως εξήκολούθων κρατούντες τούς, δι' όν ώσπλησθησαν, λίθους, ως όπλα, έν ή περιστασίαι άπερασίετο ό θάνατος του Γιονέλ.

‘Αλλ' ό βασιλεύς καταγινόμενος εις τό νά θλήρη μετά συμπαθείας τόν ώραϊον βοσκόν, διέταξεν, νά τόν πλύνωσι διά του ύδατος των ίμακτικών πηγών, ίνα σταματήση τό αίμα όπερ έρρεεν έκ των πολλών πληγών του, και τφ άποδοθή ή νεότης και ή ωραιότης, και νά τόν επαναφέρωσιν επί τής κορυφής του έρους, όπου ειχεν εύρήθ. ‘Απογαριστών δ' αύτον τφ λέγει.

‘Γιονέλ, τό λάθος σου δέν είναι μικρόν! Δι' ώραϊαν γυναικα έλημαίνησας τό καθήκον τής κζωής σου. Διετέλεσας πιστός εις εκείνην· τούτο είναι ώραϊον, είναι μέγα!... ‘Αλλ' ή ποός » τό καθήκον σου άπιστία είνε έτι μείζων. » Καίτοι έννοώ τό άποπληκνήσόν σε αίθημα, δέν » δύναμαι θυμω, νά σ' άπαλλάξω τή άνεκλή» του τιμωρίας ήτις σέ περιμένει!»

* *

Σπόδρα πεπληγμένος τήν καρδιάν έθικεν ό Γιονέλ τόν ποδα επί τής τής έρήμου του έρους κορυφής, περί ήν έμυκάτο ή καταγίς.

Ο λαίλαψ άνά πᾶσαν στιγμήν μεθ' όρμη: έδιπλασιάζετο, ώσει έκ του ύψους εκείνου ήθελε νά κρηνώση, τό έν μονώσει, του άπολεσθέν ανθρώπινον εκείνο όν, και νά τό συντρίψη εις μυρία τεμνάκια. Ο Γιονέλ προσκολληθή εις τινε εξοχην τής σπιλάδος και σταθείς περί εκυτον, διά πεπληγμένον όφθαλμών διείδε, μέγιστα περοδισμένους, νέους έχθρούς, νέους κινδύνους, νέας δοκιμασίας.

‘Ενόμιζεν ότι ή καταγίς τόν έθλιβεν επί του βράχου, ως τφ έσπάρσε τας άσκάς, και τφ συνέτριβε τό στήθος, και ότι τέλος έμελλε ν' άποθνήη έκ λύπης. Προσεκολληθή ισχυρότερον έτι εις τόν βράχον, όστις τφ έρπίνετο κλονούμενος υπό τας περιπτώξεις του.

Και διά μέσου ταύτης τής ταραχής, τούτου του θορύβου, διέκρινε περίξ αύτου, άπειλάς, φιλοφροσύνας, προσκλήσεις, εκπερομένας ότε μέν υπό μιζή, ότε δε υπό πολλών φωνών. Μετά τούτου φοβεροί ήχοι σπλιγγος έντελώς διετάραξαν τόν ήγέφαλόν του.

Άφνης τότε, ό πρós τήν Ειρήνην έρω: του, μετεβλήθη εις πικρόν και δριμύ μισος, διότι εκείνη, με τό μειδιάμα εις τὰ χείλη, τόν ειχε στείλει πρós τόν θάνατον. ‘Αλλ' όμως άπεφάσισε νά δικαιένη άκίνητος εις τήν θέσιν του, και άμετάβλητος εις τήν πίστιν του. ‘Απεφάσισας, ίνα τή άνοιξιν κατέβη παλιν πλησίον τής Ειρήνης, εις τήν πεδιάδα· ότι θά τή άπί-

Και πράγματι ουχι άλόγως εξεπλήγη. ‘Ανωθεν αύτου ύψους, έν είδει θόλου, μέγιστος βράχος άλλοκότως στίλβων, και του οποίου τό σκοταδισμόν ύψος, έχάνετο έν τή νυκτί. Εί: τούς πόδας του εξετείνετο άπέραντος λίμνη, ήτις έκ τής μεγάλης έκτασεώς της, έφαινετο πληρούσα όλον τό έσωτερικόν τής γής, και ήτις έβυθίζετο εις σκοτεινόν βάθος.

Πλησίον, επί τής άκτής, εύρίσκοντο χιλιάδες πνευμάτων, βθθυπωγώνων, και φροντών πάντων μικρά φωτα εις τήν ζώνην ή επί τής κεφαλής: τὰ μέν διετέλουν καθήμενα, τὰ δε έτερχον ή άνήρχοντο: τινά δε δικαιούμενα εις μακρούς στόιχους: μετεβίβαζον περαιτέρω τούς πολυτίμους λίθους τούς όποιους έπλυνον εις τήν λίμνην, όπου ή λάμψις των έπυλλαπλασιάζετο· ακολουθως τούς συνήθριζον εις τας στοάς, και τούς διέτρεχον άνά μεγάλους σωρούς. Παλλά μεταξύ των έφθνον αναβαίνοντα επί σχεδιών, και φέροντα λίθους έντελώς άγνώστους. ‘Αλλα τέλος έφόρτωνον τας σχεδιάς των, ως διά μακρόν ταξείδιον, και έπλεον μακράν τής όχθης.

Υπό των καταπληκτικόν τούτων θόλων, έπεκράτει τοιαύτη σύγχυσις φωνών και φωτων, ώστε ό Γιονέλ έντελώς έκ τούτου έθουρβήθη· και έν τούτοις έκαστος έρπίνετο έπιμελώς άχολουόμενος εις τήν ερχασίαν του, πλην των κίνων όντινες περιεκύκλουν τόν βοσκόν, και δέν ήξευρον τί νά πράξωσιν.

Άφνης ύτος: κατελήφθη υπό έπιθυμίας, νά πορευθή μετ' αύτων εις εκείνας τας σκοτεινάς και άπομεμακρυσμένας χώρας: και άνεπήδησεν επί μιζή, τών πρós άπόπλυν έτοιμων σχεδιών.

Αυτόστιγμα άνεπήδησεν, έκ του θυοϋ τής θαλάσσης, υπερέφανος νηρίς, ήτις ώμοιάζει πρós τήν Ειρήνην ως άδελφή, και έτεινε τούς βραχιόνάς της πρós τόν Γιονέλ. Ούτος δ' είπεν— «Ειρήνη!»—και ήθέλησε νά βρβθή έντός των κυμάτων· άλλ' είκοσι βραχιόνες ισχυροί τόν ήρπυσαν, είκοσι δ' άλλοι επίσης εύρωστοι ήρχισαν νά τόν κτυπώσι μεθ' όρμη:.

Διηγωνίζετο δι' όλων των δυνάμεών του, ένφ ή ώραϊκ νηρίς: τόν έκάλει έτι νεύουσα· αλλά τὰ πνεύματα δέν κατέλιπον ύποως τήν λείαν των, και έν τή όργή των, ήρχισαν νά τόν λιθοβολώσιν.

Τότε έστειμμένος τήν κεφαλήν, περυσιασθη ένώπιον του, παραδίξας πυγμαχός: διάταξ νά παύσωσι, και όμίλησεν ύτως εις τόν βοσκόν.

«—Απατάσαι Γιονέλ, ή μνηστή σου δέν είναι έδω, άλλ' εκεί κάτω εις τήν πεδιάδα στεναζούσα διά σέ. Αύτη δε είναι ή μνηστή μου δι' ήν στεναζώ, πρós πολλών έτών.»

‘Η ώραϊκα νηρίς: τόν έθώρησε μετά πείσματος, όπερ τή ήρμοζε θυμωσάως· και άφ' ου διά νεύματος τόν ήπειλησεν, έβυθίσθη έκ

τεινε περιφρονητικὸν χαριτισμὸν, καὶ δὲν θῶ τὴν ἐπανέβλεπε πλέον ποτέ· οὐδεμία γυνὴ θῶ κατεῖχε πλέον τὴν καρδίαν του, ἥτις θῶ ἐπιφουλάσσειτο ἀλόκληρος διὰ μόνον τοῦ ποιμνίου του, ὅπερ ἔσεν ἀνάστροφος εἶχεν ἐγκαταλείψει.

Ἄλλ' ἐκ τοῦ βῆθους τῶν βράχων, ἐξήλθε βαρῶς ἀντηχοῦσα, ἰσχυρὰ φωνή.

— « Τέκνον! — λέγει αὕτη — « Μοὶ ἀνήκεις! » οὐδὲν πλέον δύναται νὰ σὲ ἀποσπάσῃ ἀπ' ἐμοῦ! Εἶσαι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν μου διὰ παντὸς! »

Καὶ αὐτοστιγμῆ ὁ βράχος ἔλαθε τὸ σχῆμα γυναικὸς, γιγαντιαίου ἀναστήματος, ἥτις διὰ τῶν λιθίνων βραχιόνων της, συνέσφιγγε τὸν Γιονὲλ, καὶ τὸν ἠσπάζθη διὰ τῶν μαρμαρίνων χειλέων της.

Ἐκπλαγείς διηγωνίζετο ἀνισχύρως ἵνα τῇ ἐκφύγῃ.

— « Τίς εἶσαι; » — ἀνακράζει εὐτος — « Ὅλος » λοιπὸν ὁ ἄδης συνώμοσεν ἐναντίον μου; Τίς; εἶσαι λοιπὸν; Εἰμὴ ἡ Βέλθα ἢ ἀνελέμων » Θεῶ, ἥτις παροξύνει τὰ δεινὰ εἰς τὰ ὄρη; »

Ἡ γυνὴ ἔγινε πάλιν βράχος, καὶ ἐν μέσῳ τοῦ λαίλαπος ἀντήχησαν αἱ λέξεις αὗται.

— « Εἶμαι ἡ Ὀδύνη, μοὶ ἀνήκεις ἦδη, καὶ » τὰ χεῖλη μου εἶναι τὰ τελευταῖα ἄτινα θ' ἀσπάζη! »

* * *

Ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ τὸ πᾶν ἐβουθήθη εἰς σιγὴν, ὁ δὲ ἥλιος ἐφάνη ἐκ νέου. Αἱ ἀκτίνες του ἐφώτιζον ὄχρον νεανίαν, στηριζόμενον ἐπὶ τοῦ ὄρεινου κέρατός του, παρατηροῦντα δὲ προσεκτικῶς ἐν τῇ πεδιάδι μέχρι τοῦ Δουνάβεως. Οὗτ' ἐστίνεαξ πλῆρον, οὗτ' ἐκινεῖτο· οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας του δὲν ὑπήγειρον πλέον τοὺς ἐπὶ τοῦ στήθους του ἐσταυρωμένους βραχιόνάς του. Μόλις ἢ βραδεία κινήσεις ἐν βεβραρημένον εὐφράων του ἐμαρτύρει τὸ ἐν αὐτῷ ὑπολείπόμενον ἔλγνος ζωῆς.

Τότε, πᾶν τὸ περὶ αὐτὸν ἤρξατο κινούμενον. Ἡ χιών καὶ ὁ πάγος ἐτήκοντο, καὶ ἐξήρουν πρὸς τὴν πεδιάδα, ἐν ᾧ κατὰ τὴν διάβασίν των, ἡ γλῆν ἀνεβλάστανεν ἐν τῇ πρασίῳ νεότητι της.

Ἄλλ' ὁ Γιονὲλ ἔμενον ἀκαίσθητος.

Τὸ δάσος ἐτίναξε τὸ ξηρανθὲν φύλλωμά του, οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δένδρων ἐπληροῦντο χυμοῦ.

Καὶ ὁ Γιονὲλ ἐφραίνεται οὐδὲν βλέπων.

Τὸ κελᾶδμα τῶν πτηνῶν κατάλαβε τὸ ὄρος, καὶ εἰς τὸ δάσος οἱ χεῖμαροι ἐμυκῶντο, μεγεθυνομένοι ὑπὸ τῶν χλιαρῶν κυμάτων.

Καὶ ὁ Γιονὲλ δὲν ἤκουε πλέον.

Ἡδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι πᾶν τὸ ἔχον ζωὴν συνηθροίσθη περὶ αὐτὸν ἵνα τὸν ἐξεγείρῃ. Προσπάθειαι μάταιαι! Ἀκίνητος, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπιπολεῖ προσηλωμένους ἐπὶ τῆς πεδιάδος τοῦ Δουνάβεως, ἐφραίνεται, ὡς λιθίνος.

Αἴφνης, οἱ χαρακτῆρες τοῦ ἐνεψυχῶθησαν, τὸ βλέμμα του ἐλαμψεν, ἀσθενὲς ἐρύθημα ἐγρωμάτισε τὰς παρειάς του, καὶ, μὲ τοὺς βραχιόνους τεταμένους, τὸν αὐχένα προτεινόμενον, ἠρῶσθη ἐναγωνίως τὰς ὑλακὰς τῶν κυνῶν, τὸν βῆμβον τῶν πλησιαζόντων κωιδονίκων.

Ἀναμριβόλως ἦτο τὸ ποιμνίον του, ὅπερ ἔβλεπε, διαλάμπων εἰς τὸν ἥλιον. . . Ἐφρεν τὸ ὄρεινὸν κέρα εἰς τὰ χεῖλη, καὶ ἐπαίξει τὴν εὐτυχῇ ἀφίξιν εἰς τὰ πρόβατά του. Ἄλλ' αὐτοστιγμῆ σχεδὸν, ἐφρεν ἀποτόμως τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στήθους, ἀνακραζών.

— « Αἰσθάνομαι ὅτι ἀποθνήσκω! » — καὶ ἐπεσον ἄψυχος ἐπὶ τοῦ βράχου.

* * *

Μάτην οἱ κύνες τοῦ ἐλειχον τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας του· ἡ προσφιλῆς του Μιριτάς ἐβλήχθητο γοερώς· οἱ βοσκοὶ τὸν ἐκαλοῦν ὀνομασί· ἐκείνος ἔκειτο ἐξηπλωμένος, καὶ εἰς οὐδένα πλέον ἀπήντα. Ἐπὶ δὲ τῶν ἰσχνῶν χαρακτῆρων του διεφάνετο μειδιάμα θείας εὐδαιμονίας.

Τὸ ὄρεινὸν κέρα εἰς τὸ ὅποιον μόλις πρὸ ὀλίγου ἡ πνοὴ του εἶχεν ἐμψυχώσει, συνετρίβη τώρα, καὶ οὐδὲν τῶν περὶ ἀνήγηλλεν τὴν πάλιν, ἦν ὁ ἀνδρῆτος νεανίας ὑπέετῃ.

Οἱ βοσκοὶ τὸν ἐθαψάν εἰς τὸ αὐτὸ, ὅπου εἶχεν εὐεθῆ, μέρος καὶ ὠνόμασαν τὸ ὄρος ΤΟ ΒΟΥΝΟ ΤΗΣ ΟΥΔΥΝΗΣ.

Ἀνῆλθον συχνάκις ἐκεῖ, εἶδον τὸν τάφον του, καὶ τὰ πρόβατα θύσκουσιν ἀκόμη ἐκεῖ.

CARMEN SYLVA.

EAN

ἄνθρωπός τις, ὀλίγα ἔτη μετὰ τὸν θάνατόν του, ἐπέστρεψε εἰς τὴν ζωὴν, ἀμφιβάλλω ἐὰν ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι μάλλον τῶν ἄλλων ἐθρήνησαν διὰ τὴν ἀπώλειάν του, ἤθελον ἐπανίδει αὐτὸν εὐχαρίστως· τόσα τεχνέως, σχηματίζονται νέοι δεσμοί, τόσον ἡ ἀσπασία εἶνε φυσικῇ εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἢ δὲ ζωῆ μας μαδὲν, καὶ εἰς αὐτὰς ἔτι τὰς καρδίας τῶν φίλων ἡμῶν.

Σατωβριάν.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Εἶτε ἐξ ἀκοῆς εἶτε ἐξ ὄψεως πάντες βαθείως γινώσκουμεν τὴν περίκλυτον τῆς Ὀλυμπίας γῆν, τὸ ἀρχαῖον ἐκεῖνο τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ταμείον, ἐν ᾗ ἐμεγαλοῦργε ὁ μέγας τῶν Ἀθηναῶν πολιτικός, καὶ ἐθαυματόργε ὁ Φειδίας. Τ' ἀριστοτομήματα ἐκεῖνα τῆς ἀρχαίας τῶν Ἑλλήνων τέχνης τὰ πρὸ αἰώνων ἐκεῖ κεκρυμμένα καὶ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀρξάμενα ν' ἀποκαλύπτωνται, ἀπέδειξαν τὴν γῆν τῆς Ὀλυμπίας τὸ ἀστυον τῶν λαμπροτέρων τεχνῶν. Ἐκεῖ ὁ ἐπὶ Περικλέους οἰκοδομηθεὶς ναὸς τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἐν ᾧ ὑψύχην ἐλατρεύετο ὁ ὑπὸ τοῦ Φειδίου κατασκευασθεὶς τῶν ἀρχαίων Θεός. Ἀεκοπον καὶ ἀτοπον ὑπολαμβάνομεν ὅπως ἐν τῇ παρούσῃ πραγματείᾳ ἐκτενῶς διαλαβόμεν περὶ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ ἀγάλματος, ἐπιφουλάττομεν ἐν ἰδιαιτέρᾳ μελέτῃ νὰ πραγματευθῶμεν περὶ τῶν τοιούτων, μόνον τοῦ λόγου παρεμπρόσθεντος ὀλίγας μόνον λέξεις πρὸς ἀναπόλησιν θέλομεν γραῖσαι. Γνωστὸν ὅτι ὁ ναὸς καὶ τὸ ἀγαλμα ἐποιήθησαν ἀπὸ τῶν λαφύρων ἄτινα οἱ Ἡλεῖοι συνήγαγον νικήσαντες τοὺς Πισακίους, καὶ ὅτι ὁ ναὸς ἐφοδοῦνται ἐντὸς ἔλλους ἰερῶ ἀλφειῶν καὶ πλατάνων παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἄλφειου. Τὸ ἀγαλμα τοῦ Διὸς τὸ καλλιτέχνημα ἐκεῖνο τοῦ ἀρχαίου τῆς Ἑλλάδος τεχνίτου τὸ κατὰ τὴν παραδοσιν (πρὸ. Macrobi Saturno, 5. 13.) πλασθὲν ὑπὸ τὴν ἐμπνευσιν τῶν θεῶν τοῦ ποιητοῦ εἶχον.

Ἡ καὶ κυανέσιν ἐπ' ὄφρυσιν νεῦς Κρονίω Ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαίται ἐπιπρόωσαντο θνακτός Κρατὸς ἀπ' ἄθανάτοιο· μέγαν δ' ἐθέλειξεν Ὀλυμπον. (Ὀμήρου· Ἠλ. Α. 528)

εἶχεν ὕψος ἐξήκοντα ποδῶν, ἐκράτει δὲ μὲν τῆς ἀριστερῆς χειρὸς σκήπτρον, διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς Νίκην χρυσήν· ἔφρεν δὲ καὶ ἐπιγραφὴν τοῦ ποιήσαντος καλλιτέχνου.

« Φειδίας Χερμίδου υἱός· Ἀθηναῖος μ' ἐποίησε » (Παυσαν. Ἠλ. Χ.)

Ὀλίγα ὄλος ἄσχετα πρὸς τὸ ἡμέτερον θέμα διαλαβόντες ἀρχόμεθα τοῦ κυρίου θέματος ἡμῶν. Στενῶς παρ' ἀρχαίους συνεδέετο ἡ θρησκεία μετὰ τῶν ἀγῶνων, ὅθεν οἱ ἀγῶνες ἦσαν ἀφιερωμένοι εἰς Θεοὺς καὶ πρὸς τιμὴν αὐτῶν ἐωρτάζοντο. Τέσσαρες ἀγῶνες παραδίδουσιν ἡμῖν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἀγομένων, τοὺς Πυθικοὺς πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος, τοὺς Νεμεακοὺς πρὸς τιμὴν τοῦ Διὸς, τοὺς Ἰσθμικοὺς πρὸς τιμὴν τοῦ Παλαίμονος, καὶ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς πρὸς τιμὴν τοῦ Διὸς. Τούτων ἐπισημότεροι ἦσαν οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἐν τῇ Ὀλυμπίᾳ γῆ κατὰ τετραετίαν ἀγόμενοι· συνέπιπτον δ' ὅτε μὲν τῷ μηνὶ Πικρηνίῳ (Αὐγούστῳ) ὅτε δὲ τῷ Ἀπολλωνίῳ (Ι-

ουλίῳ) τὸ μεταξὺ δὲ διάστημα τῆς μῆος πρὸς τὴν ἄλλην ἐορτῆς ἐκαλεῖτο Ὀλυμπιάς. Πρῶτος τοὺς ἀγῶνας τεύτους καταστήσας ἦτο ὁ Ἰδαῖος Ἡρακλῆς ὁρίσας ὅπως κατὰ πενταετίαν ἐωρτάζονται οἱ ἀγῶνες καθ' ὅτι πέντε ἦσαν οἱ Ἰδαῖοι Δάκτυλοι (1) Κατ' ἄλλους ὁ ἀγὼν ἤγετο κατὰ τετραετίαν, ἀλλ' ἡ ἀκρίβεια συνήθως πίπτει τὸν δεύτερον τοῦ πέμπτου ἔτους μῆνα. Ἀπὸ τῆς συστάσεως ὅμως· αὐτῶν δὲν ἠκολούθησαν τακτικῶς τελοῦμενοι, ἀλλὰ παρεμειλήθησαν καὶ παντελῶς ἐξέλιπον. Ἡ ἑλλησις αὕτη δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολλῷ, πάλιν τῶν ἀγῶνων ἀνανεωθέντων. Ὅτε ἡ Ἑλλάς ἐφθέρετο ὑπὸ ἐμφυλίων στάσεων καὶ λοιμοῦ, Ἰρίτος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἡλείων ἐπορεύθη εἰς Δελφούς ὅπως ἐρωτήσῃ τὸν ἐκεῖ Θεὸν τίνι τρόπῳ δύναται νὰ λήξῃ τὸ κακόν, ὁ δὲ Θεὸς προσέταξεν αὐτῷ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας ν' ἀνανεώσῃ (Παυσαν. Ἠλ. VI). Ἀνανεώσας δὲ τούτους ὁ Ἰρίτος κατὰ μὲν τὸν Ἐρατοσθένη ἐν ἔτει 884 π. χ. κατὰ δὲ τὸν Καλλιμάχον ἐν ἔτει 828 π. χ.

Εἰς τὴν τῶν Ὀλυμπίων ἐορτὴν συνήρχοντο ἐκ παντὸς μέρους τῆς Ἑλλάδος τὸ γένος Ἑλλήνες. Ἴσως κατ' ἀρχαίαν δὲν ἐγένοντο δεκτοὶ οἱ Βόρειοι Ἕλληνας καὶ οἱ Ἀρχαῖοι τῆς Πελοποννήσου. Θεαταὶ ἦσαν οὐ μόνον Ἕλληνας τὴν Ἑλλάδα οἰκούντες, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι ἐκ διαφόρων ἐν Εὐρώπῃ τῆς Ἑλλάδος ἀποικίων. Ἀστυρῶς ἀπηγορεύετο ἡ ἐν τῷ ἀγῶνι παρουσίαι τῶν γυναικῶν καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ Ἄλφειου διάβασις αὐτῶν. « κατὰ τούτου τὰς γυναίκας Ἡλείοις εἶναι ὄψειν νόμος ἦν φωραθῶσιν ἐς τὸν ἀγῶνα ἐλθούσαι τὸν Ὀλυμπιακὸν ἢ καὶ ὄλως ἐν ταῖς ἀπειρημέναις σφίριν ἡμέραις διαβῆσαι τὸν Ἄλφειόν ». (Παυσαν. Ἠλ. VI. 7.) Μόνον ἡ Καλλιπατερεῖα ἢ κατ' ἄλλους Φερωνική ἐφορᾶθη ἐν τῷ ἀγῶνι, ἀθλητῆς ἀμειψασμένη καὶ ἐνεγκούσα τὸν υἱὸν αὐτῆς Πολύδωρον ὅπως ἀγωνισθῇ. Οἱ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας ἰθύνοντες ἦσαν Ἕλληνας καὶ δὴ καὶ Ἡλεῖοι, ἄλλοτε μετεῖχον τῆς διευθύνσεως καὶ Πισακίται, ἀλλ' ὅτε τὴν Πίσαν κατέστρεψαν οἱ Ἡλεῖοι ἐλάβον πᾶσαν τὴν τῶν ἀγῶνων διεύθυνσιν. « Πρὸς δὲ καὶ οἱ τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ διέποντες ἀγῶνα Ἑλλήνων οὐτοὶ ἐγνωσαν εἶναι· Ἀλεξάνδρου γὰρ ἀεθλεύειν ἐλομένου καὶ καταβάλλοντος ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, οἱ ἀντιθευόμενοι Ἑλλήνων ἐξερρόνμιν φράμενοι οὐ βραβύων ἀγωνιστῶν εἶναι τὸν ἀγῶνα ἀλλ' Ἑλλήνων. » (Ἡρόδ. 5. 22.) Οἱ ἀγῶνες ἐκωνοῦντο διὰ νόμων καὶ κανονισμῶν ἐπιβαλλόντων ποινὰς καὶ πρόστιμα εἰς κρᾶτη καὶ άτομα· οὕτω λ. χ. ἀπεβλήθησαν τῶν ἀγῶνων οἱ Λακεδαιμόνιοι (Θου-

(1) Ἰδαῖοι ἀνομάσθησαν καθότι καθήγοντο ἢ ἐκ τῆς Φρυγίας ἴδης ἢ ἐκ τῆς Κρητικῆς. Ἦσαν πέντε τὸν ἀριθμὸν διὰ ἀνομάσθησαν καὶ Δάκτυλοι οἱ λέγονται εὐρεταὶ τοῦ ἀργύρου καὶ χρυλοῦ, καὶ τεχνίται μετὰ λίαν.

νείτε, τούτο δὲ δὲν εἶνε ἄφ' ἑτέρου ἑλλειψίς συμπαθείας ἐκ μέρους μου.

Ὁ Ἐκκάρτ ἐν ἀκουσίᾳ παραφορᾷ ἤρπασε τὴν χεῖρα τῆς Μάρθας καὶ θερμὸν σεβάσμου φίλημα ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτῆς· οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἀπήσπρατον.

Ἐτέρωθεν ὁ Τύμμελερ κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως ἀπομακρύνῃ τῆς Ἀγνῆς πᾶσαν ἀπὸ τοῦ κομητηρίου λυπηρῶν ἐντύπων. Ἀυτὴ ἐβεβαίωσεν μετὰ ταῦτα ὅτι οὐδέποτε πρότερον ἦκουσε τοσαῦτα ἀλλεπάλληλα ἄσπεϊκα καὶ πολλῆς οἰκιστικῆς ἄσπεϊκας αὐτῆς εἶχε παρεισθῆσαι ἐνοχλητικῶς μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν προπαρεσβέτων, Μάρθας καὶ Ἐκκάρτ, τῶν οὕτω σοβαρῶς πρὸς ἀλλήλους διαλεγμένων. Ἐπὶ τοῦ Neroberg ἔλαβον πρόγευμα, καὶ τὸ εὐπράπελον τοῦ Τύμμελερ ἐπὶ τοσοῦτον ἐκορυφώθη, ὥστε ἀπεκαλύφθη ἡ τῶος κρυπτομένη ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τὴν πόλιν κλίσις του, καὶ ἐδήλωσεν ὅτι ἠσθάνετο σήμερον ζωῆραν ἐμπνευσιν ἵνα γράψῃ ποιήματι διὰ τὰς φίλας συνοδοῦς αὐτῶν. Ἀπεσῶρθη λοιπὸν μετὰ πλήρηου ποτηρίου αἰνοῦ τοῦ Ρήνου εἰς παρακειμένην μεμονωμένην τράπεζαν καὶ ἀπετύπων ἠρωϊκῶς τὸν ἐνθουσιασμόν του εἰς ὁμοιοκαταληκτικὸν στροφεῖ, αἷς ἡ Ἀγνὴ τοῦλάχιστον ἐνθουσιωδῶς ἐπεψήθησαν—ἦτο τὸ πρῶτον ποιήμα, ὅπερ ἤρσκειν αὐτῆ.

Ἡ μεσημβρία συνήγαγε πάντας ἐν τῷ ξενοδοχείῳ, ἐν ᾧ τῷ Μύλλερ κατῴκει ἡ οἰκογένεια, ἐνθα εὐάρεστος ἐκπληξίς ἀνέμενε πάντας ἐν τῷ ἐστιατορίῳ τοῦ ξενοδοχείου. Ὁ Βαλδῶβ καθήμενος ἐπὶ τοῦ τροχλάτου ἀνακλίνου του ἦν ἡδὴ ἐκεῖ παρὰ τὴν τράπεζαν φυλάττων θέσεις καὶ διὰ τοὺς λοιπούς. Τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἔλαμπεν ἐξ εὐχαριστήσεως· ὁ ἀμύβουλος τῆς ἐπικρατίας ἔλαβεν μετὰ ζωηρῆς χαρῆς τὰς δύο χεῖρας του ἐντός τῶν ἰδίων του καὶ ἐβλίβεν αὐτὰς ἀπὸ καρδίας, ὁ Τύμμελερ ἐν ὑπερηφάνῳ εὐθυμίᾳ ἔλεγεν ὅτι τὸ πᾶν ἦτο ἰδικὸν του σχεδίων· ὅτι ἔπεισε τὸν ἱατρὸν, δὲν εἶπε τίποτε ταῖς γυναιξὶ καὶ ἐπιτυχέστατα ἐπέτυχεν τὸ σχεδίων του. Μόνος ὁ Ἐκκάρτ ἐγένετο καὶ αὐτὴ παραδόξως σιωπηλός.

Ἡ θέσις τῆς Μάρθας ἦν παρὰ τῷ Βαλδῶβ ὠρισμένη, ἐτέρωθεν τοῦ ὁποίου ἐκάθησεν ὁ πατὴρ αὐτῆς, τοῦτο διείδεν αὐτὴ εὐθὺς ὡς ἐχαίρειται πρὸς τὸν ἀπὸκα ἀπίμαχον καὶ παρεσκυζέτο νὰ καθήσῃ παρ' αὐτῶν. Μετ' ἐκπλήξεως δὲ παρετήρησεν ὅτι, ἐνῶ ἐβράδυνε ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ὅπως περιποιήθῃ τὴν θεῖαν αὐτῆς ἵνα ἀποβῆθαι τὸν πῖλον καὶ τὸ ἐπανωφρόνιον τας, ὁ Ἐκκάρτ μετέβαλε τὰς θέσεις. Προσέβλεπεν αὐτὸν ἐκπληκτικῶς καὶ ἐν στιγμῇ ὑπερεκχειλισμένης στενοχωρίας διέφυγεν αὐτῇ ἡ ἀναφωνήσις.

— Ἡ θέσις μου ἦτο εἰδῶ!

Ἄλγεινὴ καὶ πῶς ἔνοχος ἐκφρασίς ἐπεσχύθη ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ Ἐκκάρτ ὅστις προσεπάθησεν νὰ αἰτιολογήθῃ λέγων.

— Ὁ Βαλδῶβ ἔχει ἀνάγκην πολλῶν περι-

ποιήσεων, ἀς συνθίξωμεν νὰ τὸ προσφέρωμεν, δι' ἡ ἐνέμια κάλλιον νὰ μεταβάλλωμεν θέσεις.

Μετὰ λύπης μὲν βαθείας, ἀλλ' ἤθελε νῦν ἡ Μάρθα νὰ ἐνδῶσῃ, ὅτε παρετήρησεν ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ Βαλδῶβ τοιαύτην ἀνυπομονησίαν καὶ παράληθρον ἐπισκευμένην, ὥστε παρασυρομένη ὑπὸ τῆς στιγμιαίας ἐντυπώσεως ἀπεκρίθη διὰ τόνου καθαροῦ μικρὸν τι εἰρωνεῖται ἡ χούντος:

— Ἀφῆτε με παρακαλῶ σήμερον νὰ δοκιμάσω, ἵνα ἀντικαταστήσω ὑμᾶς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ταύτῃ· θὰ εἶμαι λίαν προσεκτικῆ.

Οἱ εὐτυχῶν ἀντανανκλώντες ὀφθαλμοὶ τοῦ ἀσθενοῦς ἦσαν ἡ μεγίστη εὐχαριστήσεως ἐκφρασίς.

Διὰ τῆς πραγματικότητος ἀπέδειξεν ὅτι ἐγίνωσκε νὰ ἐπιτελῇ ὡς ἄριστα τὰ καθήκοντα, ἀ ἀνέλαβεν ἡ Μάρθα. Ἡ χεῖρ αὐτῆς ἐποποθεῖται ἀνετάτατα τὰ προσκεφάλαια τοῦ ἀσθενοῦς, παρείχε δὲ λίαν ἐπιτηδεῖως καὶ χωρὶς διόλου νὰ τὸ παρατηρῶσι πᾶν ὅτι ἐχρειάζετο αὐτῶν καὶ μάλιστα τὸσον ἐγκαίρως, ὥστε οἰοδῆποτε ἐπιπόλαιος θεατῆς δυσκόλως ἤθελεν ἀνακαλύψει ὅτι ἐν τῷ μέσῳ τοῦ εὐθύμου ἐκείνου ὀμίλου ὑπῆρχε καὶ ὁ ἄπου ἐκείνου ἀπόμαχος. Τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν αἰθρὸν καὶ φαιδρὸν, ἡ φωνὴ του ζωηρὰ καὶ περιχαρῆς, αἱ δὲ παρειαὶ του αἱ πρότερον ὠραῖα ἔλαβον ζωηρὰν ἐρυθρότητα, ἀγνωστον ἂν ἐκ τοῦ ὀλίγου καμπανίτου, ὅν ἐπέτρεψεν αὐτῷ ὁ ἱατρὸς νὰ πίνῃ, (καὶ ἐπόπτης τῆς ἐπιτελέσεως τῶν ἱατρικῶν παραγγελιῶν ἐκαθίζετο ἀπέναντι αὐτοῦ ὁ Τύμμελερ) ἡ ἐξ ἀντανανκλήσεως τῶν ἐρυθρῶν τῆς γείτονος αὐτοῦ παρειαῶν.

Ἡ γενικὴ πάντων ψυχικὴ διάθεσις ἦν οὐ μόνον ζωηρὰ, ἀλλὰ καὶ ἐνθουσιαστικὴ πάντες οἱ κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἐν τῷ ἐστιατορίῳ εὐρισκόμενοι ξένοι ἤρξαντο μετ' ἐνδιαφέροντος νὰ βλέπωσι πρὸς τὴν ἐνδιαφέρουσαν ἐκείνην ὀμάδα, ἐξ ἧς ἠκούοντο τοσαῦται καὶ τοιαῦται εὐφροεῖς καὶ πατριωτικαὶ προπόσεις. Δὲν ἐθεώρουν πλέον ἀλλήλους ὡς ξένους, ἀδελφικῶς ἐμπιστοσύνης δεσμῶς συνῆδεν αὐτοὺς, καὶ μόνον ἐν τῇ ψυχῇ τῆς Μάρθας ὑπέτρεπε νῦν ὁ περιλυκὸς στοχασμός· εἶνε ὠρα εὐάρεστος, ἦτις αὐτὴς θέλει καταποντισθῆ εἰς τὸν ὠκεανὸν τοῦ παρελθόντος, τὴ θὰ ἀφῆκῃ δὲ εἰς αὐτὴν; Κλύδωνα νοσταλγίαις ἀνάτοια!...

Ἐνίοτε ἐστρέφετο πρὸς τὸν Ἐκκάρτ, καθήμενον ἐτέρωθεν αὐτῆς, ὅστις ἐν τούτοις συμμετείχε μὲν τῆς γενικῆς εὐθυμίας καὶ ζωηρότητας, ἀλλὰ διετέλει σοβαρώτερος τῶν λοιπῶν. Ἡ Μάρθα ἠσθάνετο ὅτι ἦτο ὀλίγου ἀπρῶτος πρὸς αὐτὸν, διότι ἀφῆρσεν ἀπ' αὐτοῦ ὑπηρεσίαν οὕτω ἀγαπητὴν αὐτῷ—ἀχ! αἰτία ἦν ὁ πόθος, ὅστις ἐπὶ μακρὸν ὑπελάμβανεν ἐν τῷ θυμῷ τῆς καρδίας αὐτῆς—νὰ ἔχῃ δὴλ. τινα, περὶ τοῦ ὁποίου νὰ φροντίξῃ, ἀλλ' αὐτὴ μὲν ἡ αὐτῆ.

Ὁ Ἐκκάρτ ἦν ἐν τούτοις φιλόρων, καὶ ἐφάνετο οὐδὲν ἀκίον αἰσθανόμενος τὴν ἀρπυγὴν, ἣν ἔκαμιν εἰς αὐτὸν ἡ Μάρθα· ἀλλ' αὐτὴ ἀνεκίλυφεν ἐν τούτοις περιφρονεῖς θλίμμα, ὅπερ ἐκείνου· ἐρρίψεν ἐπὶ τοῦ σήμερον τόνου ὑγιούς· καὶ εὐθύμου φαινομένου φίλου, καὶ ἐξήγησεν αὐτὸ ὡς φόβον φυσικὸν περὶ βλαπτικῆς ἐπεργείας τῶν μεγάλων ἐκείνων συγκινήσεων. Αὐτὴ αὐτὴ προσεπάθη νὰ ἐμποδίσῃ τὸν Βαλδῶβ τοῦ νὰ ὀμιλῇ πολὺ· καὶ αὐτὸς δὲ ἐφάνετο ἐν τῇ ἀναμετρήσει τῶν δυνάμεων αὐτοῦ θέλων νὰ εἶνε φειδῶλος, διότι ἤρσκειτο εἰς; τὸν ὡς; τὰ πολλὰ ταπεινῇ τῇ φωνῇ μετὰ τῆς γείτονος αὐτοῦ διεξαγόμενον διάλογον. Ἀπῆξ μόνον μικρὸν ἐφοβήθη αὐτὴ, ὅτε ἐν τῷ μέσῳ σιγῆς πρὸς στιγμὴν ἐπικρατήσασθαι ἔλαβε μειδιῶν τὸ πατήριον αὐτοῦ καὶ ἀμνήμων τῆς εἰς ἀκινήσιαν καταδίκης αὐτοῦ ἀπήγγειλε πρόποσιν ζωηρῶν. Μετὰ τὸ πέρασ αὐτῆς ἐστρέψε πρὸς τὴν Μάρθαν τὸ ὑπὸ τῆς ζωηρότητας τοῦ λόγου του ἐμψυγῶθῆν πρόσωπον, καὶ τὰ ποτήρια αὐτῶν συγκρουσθέντα ἀνέδωκαν ἦγον λαμπρόν.

Ἦρσαν τὴν τράπεζαν.

— Πότε ἀναχωρεῖτε; ἐπιθύρσεν ὁ Βαλδῶβ πρὸς τὴν Μάρθαν, καθ' ἣν στιγμὴν αὐτὴ ἀποχαιρέτωσεν ἱστατο πλησίον του.

— Πῶς!; ἀπήτησεν ἡ Μάρθα ἐκπληκτικῶς, δὲν γνωρίζετε ἀκόμη ὅτι ἀναχωρεῖ μόνος ὁ πατήρ, ἡμεῖς δὲ μένομεν ἐδῶ σύντροφοι τῆς θείας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐνταῦθα διαμονῆς; τῆς;

Αἱ χεῖρες τοῦ Βαλδῶβ ἔτρεπον ἐπαισθητῶς, ἐπὶ δὲ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἐπεχύθη αἰρνητικὴ ὠχρότης, σαφῆς σημεῖον ἀσυνήθους συγκινήσεως. Ἡ Μάρθα ἐκνευε περιφρονεῖς πρὸς αὐτὸν καὶ μετὰ φωνῆς θανάσιμον ἠχώσης στενοχωρίαν καὶ φόβον ἄμετρον ἐπέπε.

— Μήπως σὰς; ἐβλάψεν ὅτι ὀμιλήσατε πολὺ ἢ ὅτι ἐκάθησθε τὸσην ὥραν στενοχωρημένοι περὶ τὴν τράπεζαν;

— Ὁχι, ὄχι! ἦτο ἀποτέλεσμα τῆς ἀπρόοπτου καὶ ἀνεπίστου εἰδησεῶς σας—ὑπετονθόμενοι ἐκείνος καὶ κατέβαλεν ὑπερέτρεψαι δυνάμεις ἵνα δεσποσῇ ἐκυτοῦ.

Δειλὴ καὶ ἄπορος οὐδὲν ἔσκηθη ἡ Μάρθα ν' ἀποσῶρῃ τὴν χεῖρα αὐτῆς ἀπὸ τοῦ Βαλδῶβ, ὅστις ἐκράτες ἀκόμη αὐτὴν ὡς ἐν ὄνειρῳ.

— Εἶνε πλέον τὸ δέοντος διὰ σὲ ἡ συγκινήσις αὐτῆ, Ἐρρίκε! Ἐβρόντησεν ἡ ἀγρία καὶ πικρὰ φωνὴ τοῦ Ἐκκάρτ. Ἦτο μάλιστα παρὰ πολὺ διὰ σήμερον.

Ἡ Μάρθα ἀπεσπασθῆ μετὰ τρόμου ἀπὸ τοῦ Βαλδῶβ, ὡς ἔλαφος πτυθηταῖα ὑπὸ ὄξωος ἠχοῦ κέρματος κυνηγετικῶν, καὶ σκοτεινὸν τοῦ Ἐκκάρτ κατ' αὐτῆς ἐκτόξευθῆν θλίμμα τὴν ἐστρέψεν εἰς φυγὴν.

— Adieu! Au revoir! ἐβέλλισαν τοῦ Βαλδῶβ τὰ χεῖλη καὶ ἐκφρασίς εὐτυχίς ἐπεχύθη αὐτῆς ἐπὶ τοῦ προσώπου του.

Τῇ ἐπιούσῃ ὁ γέρον Μύλλερ ἀνεχώρησεν. Ἡ Μάρθα ἀπεχαιρέτησε μετὰ τεθλιμμένης καρδίας· τὸν πατέρα αὐτῆς· πολλὰς μὲν καὶ ἐπὶ μακρότερον χρονικὸν διάστημα ἔμεινε μακρὸν τῆς πατρικῆς ἐστίας, ταύτη τῇ φορᾷ ἐφάνετο αὐτῇ ὡς ἀνμεταξὺ ἀποχαιρέτισμοῦ καὶ ἐκ νέου συναντήσεως παρετίθετο ὀλίκληρος τῆς; ζωῆς; τῆς; περιόδος, ἦτις ἔμενον ἐτι σκοτεινὴ καὶ ἀόριστος ἐπὶ τοῦ τροχοῦ τῆς; τύχης προσηλωμένη.

Αἱ ἐπόμεναι ἡμέραι, μάλιστα αἱ δύο πρῶται ἐβδουμάδες τῆς παρὰ τῇ θεῖᾳ διαμονῆς διέρρησαν ἡσύχως καὶ ὑπὸ τινὰ ἐποψίν ἀνευ σπουδαίων γεγονότων. Εὐνόητος ἦν ὅτι μετὰ τὴν τελευταίαν συνάντησιν ἡ φιλικὴ ὀμάδα εὐρίσκειτο ζεῖποτε καὶ ἐν πᾶσιν ὁμοῦ. Ὁ Τύμμελερ ἐπνευδε πλήρως δρακυστήρας ἀπὸ τῶν μὲν εἰς τοὺς; δὲ ὅπως διενεργῇ καὶ ἐκτελῇ τὰς; συνεννοήσεις; τῶν φίλων.

Ἡ θεῖα ἦν ἀπὸ τῆς πρώτης ἡδὴ ἡμέρας ἐν τῷ γενικῷ ἐνθουσιασμῷ συμπεριελθμένη καὶ ἡ εὐπαθῆς; αὐτῆς; καρδίᾳ εἶχε τὰς; θερμότερας; συμπαθείας; διὰ τὸν Βαλδῶβ καὶ Ἐκκάρτ.

Λαμπρὰ ὠραίων θερμῶν ἡμερῶν ἀπογεύματα διήλθον οἱ φίλοι ἐν τῇ μουσικῇ τῇ ἐπὶ τῆς; πλατείας; παιανίζουσῃ, ἡ δὲ ὑγεία τοῦ Βαλδῶβ ἐβεβαίωσεν, ὥστε οὐ μόνον καθ' ἐκάστην τῶν διασκεδάσεων τῆς; φιλικῆς; ὀμάδας; συμμετείχε, ἀλλὰ καὶ ὁ ἱατρὸς παρείχε ἡδὴ αὐτῷ τὴν σεβάσια ἐλπίδα τῆς; ἐν τῷ μέλλοντι ἐπὶ μακρὸν καὶ ἀνοδῶν ὑπάρξεως; αὐτοῦ. Ἦτο ἐκ τούτου λίαν ἠύχρηστος καὶ εὐγνώμων πρὸς τὸν ἱατρὸν. Ἐπὶ τοῦ τροχλάτου καθίσματός του ὑπὸ τοῦ πιστοῦ του ὑπηρετοῦ σαρμένους, συμμετείχε πάσης; ἔστω καὶ μακρυνῆς; ἐκδρομῆς, καὶ ὁ καθαρός; ἀήρ; ἐξήσκει τὴν; αὐμακίαν; αὐτοῦ ἐπιπροσῶν ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς; ἀκινήσεως; σχεδὸν νεκρωθῶντων; χαρακτῆρων; αὐτοῦ, καὶ ἐθουμικτοῦργει τὸ χρώμα τῆς; πλήρους; υγείας; καὶ νέαν; ἀκμαίαν; ζωὴν ἐπὶ τοῦ; καλλιτεχνικοῦ; προσώπου του ἐπανέφερον.

Κατὰ μικρὸν σιωπηλῶς συνερωνήθη νὰ ἔχῃ πάντοτε ἡ Μάρθα θέσιν παρ' αὐτῶν, μεριμνῶσα περὶ παρασκευῆς; τοῦ; καρρῆ; τῆς; τεῖου; καὶ ἐν γένει προσεκτικῶς; καὶ ἀθροῦθως; περὶ αὐτὸν ἀσχολουμένη. Ὁ ἀνεξηγητῶς; ἄγριος; τοῦ; Ἐκκάρτ; τρόπος, ὁ περὶ δειλῆν τῆς; πικραμένης; τῆς; ἀναχωρήσεως; τοῦ; Μύλλερ, οὐδέποτε πλέον ἐπανελήθη, ἂν καὶ πάντοτε ἤθελε νὰ δεικνύῃ τῇ Μάρθᾳ ὅτι φορητῶς; τὸν; φίλον; περιποιεῖται; καὶ ἐκ; τῆς; γειναικείας; καὶ τῆς; στενωπῆς; σχέσεως; αὐτῆς; δεσμεῖται; ἦν. Ἐν; ταῦτοις; ἐπῆρετο; πάλιν; πρὸς; αὐτὴν; μετὰ; φιλαρεσκείας; δεσμεύσεως; ὁσάκις; ἡ; πρὸς; τοῦτο; κατάλληλος; περίστασις; παρουσιαζέτο, καὶ ἐπειδὴ; οὗτος; ἦν; ἀείποτε; παρὰ; τὸ; ἕτερον; πλευρὸν; τοῦ; Βαλδῶβ,

εγίνετο άειποτε έμπιστευτική μεταξύ των τριών συνιδάλεξίς, τής όποιος ή ύλη ήτο επίσης δι' όλους ένδιαφέρουσα, έν ψ ή θεία, ή Άγνη και ό Τύμπερ έτέραν τριψιδίαν άπετέλουον, παρ' ή έπεκράτουθ θέματα έλεγκρότερα, άλυτα άστα, και ζούσα νεανική ύπερρόνησις. Έν τοιαύταις ώραις έλησμόνουθ τής τύχης των άπομάχων. Ιδίως δέ του Βαλδωβ τό πλούσιον πνεύμα άνεπτύσσετο έν τή θέρη του λόγου και ούτω δεσμευτικόν επί των άκροατών του έπενήργει, ώστε ή σωματική έλλειψίς όλωσ παρηκωνίζετο.

Ός τά πολλά μετά τον καθρην ήκολούθει έξοχικόσ περιπατας, όστις ούδέποτε διηυθύνετο εις μέρος όπου ό Βαλδωβ δέν ήδύνατο επί του τροχλάτου του να άκολουθήσθ. Μετά μεσημβριάν μιās των ήμερών τής τρίτης έβδομάδος συνέπεσε να μείνη ή Μάρθα μετά του Έκκάρτ θήματά τινα όπίσω των λοιπών, διότι ό τεχνικός εις πούσ αυτού δέν συνεχώρει αύτψ τήν ταχυπορείαν. Συνδιελέγοντο ζωηρώσ και άφρηθήσαν εις γενικιάσ θεωρίας. Ό διάλογος περιεστράφη άπασ έτι περι τās βιωτικιάσ άπολαύσεισ και εύχαριστήσεισ, ατινες άπεσπάσθησαν και έκλεισθήσαν δι' αυτούσ άναπήρουσ άπομάχουσ. Η Μάρθα εκλινεν εις τήν εξέτασιν του ζητήματοσ; τούτου μέχρι των έλαχίστων λεπτομερειών και εις άπόκριουσιν τής ιδέασ του άποκλεισμού πάσης ύψηλοτέρασ βιωτικιάσ χαράσ.

Ό Έκκάρτ εσιώπησεν, επί τινας στιγμάσ, ότε αύτη ώσ θερμόσ συνήγοροσ έμάχετο ύπερ τής ιδέασ τής, και έραίνετο προσπαθών ν' άπωθήσθ σκήνιν τινα ζωηρώσ έν αύτψ άναπτυσσομένην. Η Μάρθα έννοήσασα τούτο, προσέβλεπεν αύτόν διά των καθαρών οφθαλμών τής έρωτώντων αυτόν, όστις τέλος μετά μελαγχολικού μειδιάματοσ και παροδικής ερυθρότητοσ επί των παρειών του έπιχυθείσθς ειπεν:

— Δέν συνυπελογίζαστε, δεσποσύνη, μέγαν τινα έν τή νεανική του άνθρώπου ζωή παραχόντα. Και νεανικόν έτι ρέει τό αίμα έντόσ των φλεβών ήμών... ό παραγων ούτοσ καλεΐται Έρωσ. Έρωτική εύτυχία δέν δύναται πλέον επί του ήμετέρου να βλαστήσθ έδάφουσ... ήμιν άπέμεινε πλέον μόνον ή εύχαριστήσις και συμπάθεια των συγγενών καρδιών... πλην ούκί ήμιν, άν έν στιγμή παραφρόνουσ τυρλότητις ήθέλομεν λησμονήσει, τί ή τύχη άπηγόρευσεν ήμιν!... θζ ήτο πτώσις εις τή θάθη μελαινίασ άέλπειδοσ; νυκτόσ. Έδρψξμεν δάρνασ, άλλ' ή χείρ ήμών δέν δύναται πλέον να κόψη ρόδα και μουσίνασ.

Η Μάρθα επί στιγμήν ανχαίτισε τό θήμα έν εξάσει εξάλλω.

— Διατί όχι; ήρώτησεν ερυθρά τās παρειάσ. Όπου έπικρατεί άρμονία ψυχών, ή εξωτερική μορφή εις όλωσ έπιοσιώδησ.

Μόλις όμωσ τούσ λόγουσ τούτουσ εξέρρεσ των χυλιών τής, έφρικήασεν άπεριόριστον ένοχψ; κί-

σθημα κατάλαβεν αύτήν, διότι τό βλέμμα του Έκκάρτ παραδόξωσ άπαστράπτου εισέδου εις τό ιδικόν τής, και φόβοσ αίνιγματώδησ ένεκλείσθη έν τή καρδιά τής. Έπετάχυνεν άκουσιάσ τό βήμά τής, ούδόλωσ σκεπτομένη ότι ό συνοδοσ τής μετά κόπου ήδύνατο ν' άκολουθή αύτψ. Ούχ ήττον όμωσ παρέμεινε ούτοσ παρ' αύτψ και διά φράσων διακεκομμένων ήλρου εις τās άκοάσ τής; οι λόγοι του.

— Έν τή εύγενεί ήμών συμπάθει καρδιάσ υπερχαίνετє τās δυνάμεισ καρδιάσ κόρησ... ό! σκεφθήτε και τό μέτρον των δυνάμεων τής; ήμετέρασ... εγώ... άδημονών εφ' όβούρησ ποτέ διά τον πτωχόν μου Έφρικόν... νύν δέ... φοβούμαι και δι' έμέ...

(Έπεται τό τέλος)

Η ΔΙΕΤΟΥΣΙΣ.

ΟΙ ΔΡΟΜΕΙΣ

Β'. Φυσιολογία

(Συνέχεια και τέλος, ίδε σελ. 136, 153)

Έν Άγγλία, επειδή πάντεσ αγαπώσι τούσ συν αγωνισμούσ, κυρίωσ ώ; άφομάσ στοιχημάτων, ύποάρχουσιν ειδικόι άνδρεσ, έχοντεσ πρακτικιάσ φυσιολογιάσ; γνώσεισ, και δυνάμενοι έντόσ ολίγων έβδομάδων, να μεταβάλλωσι τινα, εις λαμπρόν πυγμάχον, κωπηλάτην, ή δρομέα. Ό έπιθυμών να καταστή τοουότου, διζ συμβολαίου ύποσχεται, να ύπακούη εις πΰσαν διαταγήν του γυμναστού, κατακτώντοσ κατά τήν ευρυτάτην σαρμασίαν τής λεξασ; τον μαθητήν του, του όποιου κανονίζει τον βίον, διευθύνει τās τεχνικιάσ άσκήσεισ, και επιβλέπει πάσασ τās πράξεισ; και δέν περιορίζεται μόνον εις τήν σωματικήν άνάπτυξιν, άλλά και πνευματικώσ τά μέγιστα επί του μαθητού του επιδράζ, ύποκαθιν τον διά τον άγωνα ένθουσιασμόν και τήν ζέσιν του, και φροντίζων να λησμονή τās σενήσεισ και κόπουσ, εις υς δέον να ύποβληθή. Ένίοτε όμωσ ό μαθητευόμενοσ, μη δυνάμενοσ ν' άντιστή εις τās απαιτουμένασ στερήσεισ, αναγκάζεται να πληρώσθ, ήν έν περιπτώσει παρακοής; ύπεσχήθη εις τον γυμναστήν του, ούχί μικράν χρηματικήν ποσότητα, άντι του ήμισίου των ώφελειών, τās όπιασ; δέ έλάμβανεν. έν ό μαθητής; του μετά τήν άποπεράτωσιν των άσκήσεων, ένίκα εις τούσ συναγωνισμούσ.

Η άσκήσις δέ εις ήν ύποβάλλονται οι μαθητευόμενοι, συνίσταται κυρίωσ, εις άνάπτυξιν τής άναπνοής, άνάπτυξιν του μυικού στήματοσ, και εξαφάνισιν παντόσ; του έν τψ σώματι άχρήματοσ βάρου, έντυγχανομένην διά τής

μεγίστησ δυνατήσ; έλαττώσεισ; του πιμελάδου; και του συνδεσμικού ιστού, και του έν τψ όργανισμψ περισεύοντοσ ύδατοσ; τὰ δέ πρόσ επιτυχίαν τούτων μέσα εινε ιδιάζουσα διαίτητα, και τεχνική άσκήσις. Και ή μόν τροφή των συνίσταται εις φαγητό βρεπτικά και μικρόν όγκον έχοντα, ήτοι εις έψημένα κρέατα, βόεια ή προβάτια, έντελω; έστερημένα λίπουσ, ώσ ώμά ή έλάχιστα έψημένα, μικράν ποσότητα όσπρίων, ολίγιστην δέ άρτου, τό δέ κυριώτερον άλλ' έν ταύτψ και δυσαρρεστότατον τψ άσχομείνω, εις βαθμιαίαν έλάττωσιν των ποτών. Αί δέ άσκήσεισ; εινε δύο ειδών, αι μίν σκοπούσαι τήν έλάττωσιν του βάρου; του σώματοσ, δι' άνάπτύξεισ; τής άδηλού διαπνοής, εκτελούμεναι κατά πρώτον ύπό του άσχομείνου ένδεδωμένου μαλλινα και λινα ένδύματα. ύποβαλλομένου δέ συγχρόνωσ; εις ψυχράσ καταιονήσεισ; (douche), καθάρσεισ; και άνατριψεισ;. Διά των άσκήσεων τούτων έλαττώται τὰ μέγιστα τό βάροσ; του σώματοσ, ώ; και διά τής πλάστικησ; άποδεικνυται; ούτωσ; άγγλοσ; τισ 25 έτών, εργάτησ; άρτοποιόσ, ύποβληθεί; εις τās; πρόσ έλάττωσιν του βάρου; του σώματοσ; του άσκήσεισ;; επί 6 εβδομάδασ; από 1 Μαΐου μέχρι 15 Ιουνίου, ειλεε τήν μίν πρώτην ήμέραν 180 άγγλικιάσ; λίτρασ; ή δέ διαδοχική του βάρου; έλάττωσις ήτο.

από 1 Μαΐου μέχρι 4 Μαΐου 13 λίτρα

4	14	10
14	23	6
23	27	3
27	3	Ιουνίου 2
3	Ιουνίου 7	1
7	15	0

ήτοι ολική έλάττωσις 35 άγγλικών λιτρών; άλλά δέν πρέπει να λογίσωμεν ταύτην μόνην, ώ; πΰσαν τήν έλάττωσιν, ήν έλαττούται τό περιτόν του σώματοσ; βάρου, διότι μεταξύ έλαττομένου του πιμελάδου; και του συνδεσμικού ιστού, αξίζει τό μυϊκόν σύστημα, ώτε εξουδετερουμένων των μεταβολών, τό γενικόν βάροσ; του σώματοσ; ούδεμίαν ύρίσεται μεταβολήν. Και ταύτα μίν κατά τās; αρχήσ; προχωρούσθς; όμωσ; τής μαθητείσ; του, ύποβάλλεται ό δόκιμοσ; κατ' ολίγον, επειδή ή μεγάλη κόπωσις; έπιφέρει ένίοτε; εναντίον άποτέλεσμα, εις; άλλασ; άσκήσεισ; σκοπούσασ; τήν άνάπτυξιν του μυικού συστήματοσ; και τής άναπνευστικής; συσκευής.

Εί; δείγμα τής σπουδικιότητοσ; τής τοιαύτης; άσκήσεωσ; σημειώμεν μόνον ότι έν τψ άνήρ; μη τεχνικόσ; άσκήθει; δέν δύναται να άντίσθ; εις δρόμον; μείζονα; ένόσ; άγγλικού; μιλλίου; (1600 περίου; μέτρα;), νεώτεροσ; Άγγλοσ; δρομείω; δύναται να διατρέξθ; επί 6, 7, ή και 8 ώρασ; άνά 16 έω; 20 χιλόμετρα; ούτω; Wils τισ; εκ

Vindsor διέτρεξε; πολλάκις; έν 8 ώραισ; 160 χιλόμετρα.

Τήν ιδέα;ν ταύτην, ότι ή ιδιάζουσα; τροφή; συντελει; εις; τήν ταχύτητα; των δρομέων; και τό μέγεθοσ; του ύπ' αυτών; διανομείνου; δρόμου; δέν; πρέπει; ν' άποδώσωμεν; εις; τούσ; συγχρόνουσ; Άγγλο;σ; διότι; πάσα; έποχής; και; παντός; τόπου; οι; δρομει;σ; ώ;σ; πρώτον; συντελεστικόν; τής; επιτυχιάσ; των; εθεώρησαν; να; ύποβάλλωνται; εις; ιδίαν; διαίταν, έν; ή; τήν; πρώτην; θέσιν; ειχεν; ή; από; των; ποτών; άποχή. Ούτω;σ; οι; αρχαιοί; των; Άγγλων; ευγενών; δρομει;σ; ύπερηται; περι; ών; λόγος; εγένετο; έν; τψ; πρώτψ; ήμιν; άρθρψ; ήκολούθου;ν; ιδιάζουσαν; διαίταν, τρώγοντε; μόνον; ολίγω; έψημένα; μέλανα; κρέατα; (λαγωύ;σ; άγριο;χόιρου; σκολόπακο;); ώ;σ; πίνοντε; ποτά; έν; ακριβώ;σ; μεμετρημένη; ποσότητι; τρέχοντε; δέ; εκράτου;ν; άνά; χείρα;σ; μακράν; ράβδον, χρησιμεύουσαν; ώ;σ; όπλον, και; πρό;σ; διατήρησιν; τής; ίσορροπιάσ; έντό;σ; τής; κοιλίη;σ; άργυρά;σ; κεφαλής; τής; όπια;σ; ένέθετο;ν; ολίγα; ώμά; ώ; και; μικράν; ποσότητα; λευκού; οίνου; όπω;σ; τοί;σ; χρησιμεύουσαι; καθ' όδόν. Οί; πείχ; τρέχοντε; έφερον; μικράν; ποσότητα; γλυκισμάτων, τὰ; όποια; χωρί;σ; να; σταθώσιν; ένέθετο;ν; εκάστοτε; εις; τό; στόμα. Ό; Μένων; τρέχων; έτρωγον; εκάστοτε; δίπυρον; ή; έπινη; σταγόνα;σ; άποστάγματο;σ; καρπού; ιδίαν; βάτων, τό; δέ; ποτόν; τό; όποίον; καθ' εκάστην; έλάμβανον; ούδέποτε; ύπερβείβαινε; τήν; ούγγιαν.

Οί; εξ; επαγγέλματο;σ; δρομει;σ; γενικώ;σ; κατά; τās; ήμέρα;σ; του; δρόμου; φροντίζουσι; να; μη; έχωσι; θερμόν; τον; στόμαχον, τρώγοντε; 3 ή; 4; πρό; του; δρόμου; ώρα;σ; μικράν; ποσότητα; θρεπτικών; τροφών; μίαν; δ' ώρα;ν; πρό; του; δρόμου, οι; Γάλλοι; δρομει;σ; πίνουσι; συνήθω;σ; κύπελλον; καφε;σ; μετ' ολίγου; επ' εσχάρα;σ; περυσμημένου; άρτου, έν; θεωρούσι; διεγερτικόν. Μέλλοντε; δέ; να; τρέζωσιν; επί; μακρόν; λαμβάνουσι; τεμάχιον; κτριού; δια; κυτταρίων; τινα;ν; του; όποιου; έντιθεμένων; τψ; στόματι; διατηρούσι; τοούτο; υγρόν; άλλοι; δέ; μεταχειρίζονται; πρό;σ; τό; αυτό; τεμάχιον; θύρακο;σ; ώ;σ; διεγερτικόν; του; στέλου. Ού; μόνον; δέ; δρομει;σ; άλλά; και; πεινηγηται; εις; έπιπόνου;σ; όδοιπορία;σ; πείθο; ή; εφ' ύπων; αναγκάζονται; να; έχωσι; τι; έν; τψ; στόματι; ώ;σ; διεγερτικόν; του; στέλου, πρό;σ; τοούτο; ή; διάσθηκο;σ; περιγητήρια; κ. Κάρολα; Σερένα; *) ή; διά; πολλών; γνώσεων; πλου-

*) Δέν; κρίνομεν; από; σκοποϋ; τής; ευκαιρία;σ; ταύτης; δραττόμενοι; όπω;σ; σημειώσωμεν; έν; τή; «Κυψέλη»; βραχεία; τινα; περι; τής; τήν; ήμετέραν; πατρίδα; δι;σ; επισκεφθείσθ;σ; και; εσχάτω;σ; άποθανούσων; λογιά;σ; ταύτης; Έντείδο;σ; τής; όπια;σ; αι; περι; των; ιδιωταξείδιων; λαμπραί; εκθέσει;σ; κοσμοϋσι; πΰσαν; βιβλιοθήκην. Η; κ. Carla Serena; των; περιγητέων; της; επελά; βετο; τψ; 1873, ότε; χάριν; τήν; έν; Βιέννην; εκθέσει;σ; επισκεφθή; τήν; Αυστριαν; γραφάσα; τās; Lettres; de

τίσασα τὴν ἐπιστήμην, εἶχεν ἐν τῷ στόματι κατὰ τὰ μακρὰ ταξειδιά της τὴν αὐτὴν πάντοτε ψηφίδα, ἣν ἐθεώρει ὡς φυλακτῆριον, ἀπαλάσσαν αὐτὴν ἐκ πολλῶν κινδύνων. Οἱ Ἀραβες ταξειδρῶντες ἐν τῇ ἐρήμῳ φέρουσιν ἐν τῷ στόματι διαρκῶς πυρῆνα τινα φοίνικος, δι' ὃ καὶ εὐλογοῦσι τὸν κοκκοφοίνικα, ὡς παράγοντα καρπὸν τοῦ ὀπίου τοῦ περικάρπιον τρέφει αὐτούς, καὶ ὁ πυρὴν μετρίᾳζει τὴν δίψαν των. Οἱ δὲ Περούβιοι κατὰ τὰς μακρὰς ὁδοποιίας των, μόνον ἐφόδιον λαμβάνουσι ὀλίγα φάλλα ἐγγυῶριου τινος δένδρου, Coca λεγομένου, τὰ ὅποια μασσῶσι διαρκῶς.

Πρὸς τῇ ἀσκήσει. θεωροῦσι τινες ὡς ἐπιδρασίν τινα ἐπὶ τῶν δρομέων ἀσχοῦσιν, καὶ τὴν κληρονομικότητα, ἀλλὰ τοῦτο διὰ συγχρόνων παραδειγμάτων δὲν δύναται νὰ ἀποδειχθῆ, διὰ τὸ σπανιότατον τῶν ἐκ συστήματος δρομέων κατὰ τὸν μεσασίαν ἡμῶν, ὅτε οἱ δρομεῖς ὡς χρησιμώτατοι ἦσαν καὶ πολυκριθώτατοι, ὕψηρον οἰκογένεια, ὧν τὰ τέκνα, ἕνεκα τοῦ ὀνόματος τῶν πατέρων καὶ προγόνων, ἐσπευδον νὰ προσλάβωσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των οἱ τῶν εὐγενῶν οἰκοί. Ἐπίσης φρίνεται ἡ τῆς κληρονομικότητος ἐπὶ τῶν δρομέων ἐπιδρασις καὶ ἐν τῇ κλασικῇ ἀρχαϊότητι, ὅτε μετὰ μεγάλην ἐπιμελείαν ἐφύλακτον καταλόγους τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀγῶσι νικητῶν, ἐν οἷς πολλοὶ ἱστορικοὶ περιτῆρησαν ἐκτοσε ἤδη, ὅτι πολλὰς παρὰ τοῖς νικηταῖς ἐπανήρχοντο τὰ αὐτὰ ὀνόματα. Ὑπερβυμίζομεν μόνον τὸ γνωστότατον ἐκεῖνο, κινθ' ὃ γυνή τις ἐξ Ἡλιδος ἀνδρικῆ ἀμφοισαμένη, εἰσήλθεν, παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν, μετὰ τῶν θεατῶν ἐν τῷ περιβόλῳ τῶν ἀγῶνων, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι εἶχεν πατέρα, ἀδελφοὺς, καὶ υἱὸν Ὀλυμπιονίκας. Καὶ νῦν δὲ, ἐν ταῖς ὀρεινὰς χώρας, εἶνε γνωστὰ οἰκογένεια, ὧν τὰ μέλη διακρίνονται ὡς ἀντέγοντα εἰς μακρὰς διὰ τῶν ὀρέων πορείας, οὕτως ἡ οἰκογένεια Balmat' ἣς ὁ πατὴρ Ἰωσήφ Balmat ἀνήλθε τὸ Λευκὸν ὄρος, μὴ κοιμηθεὶς οὐδ' ἀναπαυθεὶς, ὡς λέγεται, ἐπὶ 6 ἡμέρας καὶ 4 νύκτας· εἰς δὲ τῶν υἱῶν του Ἐδουάρδος, ὀνόματι, μελλῶν νὰ ἐπανεῖλθῃ εἰς

Autriche' τῷ 1874 ἐπισκέφθη τὴν Σουηδικὴν καὶ Νορβηγίαν, γράψασα τὰς Lettres Scandinaviennes' ἐκ δὲ τῶν ἐτέρων αὐτῆς περιηγήσεων εἰς τὴν Τουρκίαν, Ρουσίαν, Σιβηρίαν, Παλαιστίνην, Ἑλλάδα, Ἰταλίαν, Ἰσπανίαν, Πορτογαλίαν καὶ Γαλλίαν, ἐξέδοτο μόνον τὰ περὶ τὴν Ἑλλάδα ἐπιγράψασα Lettres Helleniques. Ἀλλὰ τὰ σπουδαιότερα συγγράμματά της, δι' ὧν, πολλὰ τέως ἀγνωστα ἐν Εὐρώπῃ, ἐξίδαξεν, εἶνε τὰ ἐπιγραφόμενα Une Europeenne à Perse, Kalmoukia, καὶ Excursion dans le Caucase. τὸ ἀριστον τῶν ἔργων της, ἀποτελέσασα πολυετοῦς ἐν Καυκάσῳ καὶ τοῖς περὶ διαμονῆς, ἐνθα ἡ ἐνδοξὸς περιηγήτρια πολλὰς κακοπαθείας ὑπέστη.

τὸ ἐν Γενεύῃ ἐδρεῦον σύνταγμα σου, ἐπορεύθη περὶ ἐκεῖσε, ἐκ Παρισίων ὅπου διέμενε, διαύσας εἰς 5 ἡμέρας 546 χιλιόμετρα.

Ἄλλοτε θεωρεῖτο καὶ ὁ σπλην, ὡς μεγίστην ἐπὶ τῶν δρομέων ἐπιδρασίν ἔχων, διότι οἱ ἀρχαῖοι φυσιολόγοι μὴ γνωρίζοντες τὴν χρησιμότητα τοῦ ὄργάνου τούτου, βλέποντες δὲ ἔδραν ἰδιαζόντων τινων νοσημάτων, καὶ γινώσκοντες τοὺς εἰς τὸ μέρος τοῦτο μετὰ μακρῶν δρόμων, ἢ γέλωτα πόνου, ἐπίστευον τὸν ἀδένα ὡς ἔδραν τοῦ γέλωτος, καὶ τοῦ μακροῦ δρόμου κωλυτικόν, δι' ὃ τοὺς μὲν φύσει μελαγχολικοὺς ἐθεράπευον φροντίζοντες περὶ τοῦ σπληνός των, ὁπόθεν καὶ ἡ μελαγχολία ὀνομάζεται ἀγγλιστ' spleen· τοῖς δὲ μακροῦ δρόμου ἐφιμενοῖς συνίσταν τὴν, πᾶση μηχανῇ ἀποβόλην ὄργανου γενικῶς μὲν, κατ' αὐτοὺς, ἀσχετόν, τοῖς δὲ δρομεῦσι καὶ ἐπιθλαβοῦς, ὡς καὶ ἄραος τῷ σώματι προστιθέντος καὶ τὸν μακρῶν δρόμων κωλύοντος. Κατὰ διαφόρους δ' ἐποχὰς, διαφόρους οἱ ἰατροὶ συνίσταν μεθόδους, τὴν ἀπαρίσιν τοῦ σπληνός ἀκλονάστω, δῆθεν, φερούσιν, καὶ ἄλλοτε μὲν ἐκίεμα ἰππούριδος (Equisetum) ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας πινόμενον μετὰ εἰκοσιτετραῶνον νηστειᾶν, ἄλλοτε δὲ ἡ ἐπὶ τοῦ μέρους τοῦ σπληνός καυσις 8 ἢ 10 ἀπεξηραμένων μυκήτων, ἢ ἐπανειλημμένη ἐπίθεσις τριδοντος καυτηρίου, ἦκει πρὸς ἐντελῆ τοῦ περιττοῦ θάρους καταστροφὴν, ἄλλοτε δὲ αἱ πρὸς τοῦτο ἰατρικαὶ μεθόδοι συνίστανται εἰς τὴν ἄμειον τοῦ ἀδένου, δι' ἡπίως πεπυρακτωμένου σιδήρου, καυσίν, ἢ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἀντίκρουσιν ἐλάσματος ξυλίνης· μαχαίρας, ἢ ἐπὶ τῆς ἐκτός τοῦ σώματος λαβῆς, ἰσχυρὰ διὰ σφύρας κρούσις κατήγετο.

Ἄλλ' ἡ νεώτερον φυσιολογία, γνωρίσασα τὴν ἀληθῆ τῷ σπληνῷ, εἰς παρασκευὴν τῶν τοῦ αἵματος ἀγρώων σφαιριδίων, χρησιμότητα, ἐθεώρησε τὴν ἀρχαίαν περὶ ἐπιδράσεως τοῦ σπληνός κατὰ τὸν δρόμον ἰδέαν, ὡς ἀνάλογον τῶν περὶ ὁμοίας ἐπιδράσεως τῆς περικνημίδος τοῦ Διαβόλου, τῆς καγκιῆς ζώνης, καὶ τῆς ταξιδιωτικῆς βλάβου, παρ' Ἀλβέρτῳ τῷ μεγάλῳ καὶ ἄλλοις ἀπαντῶν μυθευμάτων.

Ἀνεκεφαλαιοῦντες τ' ἀνωτέρω, ἐν οἷς προσεπαθήσαμεν νὰ δεῖξωμεν τοῖς ἀναγνώσταις τῆς «Κυψέλης», τίνα τὰ ἐν τῇ ταχύτητι τοῦ δρόμου ἐπιδρασίαν ἀκούοντα, ἐθέλομεν ὡς πρώτιστον καὶ συντελεστικώτατον τὴν κατὰ μικρὸν ἀσκήσιν, ἣς καὶ ποδὴλον ἐν ἡμῖν ἀποδείξιν ἔχομεν. Η Σωκρατικὴ Ἀνατομία διδάσκει ὅτι «τότε καὶ κατ' ὄγκον αὐξάνει καὶ ἰσχυρότερον καθίσταται μέρος τι τοῦ σώματος ἢ μῦς, ὅταν ἐπὶ πλέον ἀσκεῖται». Τίς λοιπὸν ὁ λόγος τῆς μεγάλης τοῦ μυκτοῦ συστήματος τῶν ποδῶν ἀναπτύξεως, εἰμὴ ἡ μέγιστη περὶ τὸ τρέχειν τῶν ἀρχαιοτάτων καὶ προϊστορικῶν ἡμῶν προγόνων ἀσκήσις;

ΝΙΚ. ΜΟΤΣΕΝΙΓΟΣ.

Η ΕΥΤΥΧΙΑ ΜΟΥ

Ἄλλοίμενον! τὸ ἄλλω φανερὰ
Δὲν ἔχω λόγους πλέον νὰ ἐλπίζω
Ἐστὸν κόσμον τοῦτο ναῦρω τῇ χαρᾷ.

Παντῆρημο τραγόνι θὰ γυρίζω
Χωρὶς τὸν ἀγγελό μου, καὶ χωρὶς
Στὰ στήθη της ἐμπρός νὰ ξεχειλιζώ

Τὸν ἔρωτα τῆς νέας μου ψυχῆς.
Μὰ ἐν ζῆτω ποσὸς παρηγορίας
Νὰ μ' ἀραδιάσῃ, φίλοι μου, κανεῖς.

Τὴν λύπην τῆς ἀθλίας μου καρδίας
Μονάχος πλέον θέλω νὰ περῶσω
Ἐν μέσῳ σιωπῆς καὶ ἐρημίας.

Αἱ! φίλοι, μὴ με κλαίετε ἂν κλαύσω.
Ἄφου θερμὸς ὁ ἔρωσ μου μοῦ μένει
Τὶ πλέον ἔχω νὰ πελαύσω;

Κ' ἡ πεταλοῦδα ἔτσι ἡ καυμένη
Ἐστὴ φλόγα καίει τὰ χρυσα φτερά της
Καὶ ξεψυχᾷ εὐθύς εὐτυχισμένη.

Γιατὶ κ' ἡ φλόγα εἶναι ἡ χαρὰ της.

Ἐν Πάτρικς Ἰουνίου 1884.

ΠΕΡ. Γ. ΡΑΤΤΟΠΟΛΟΣ.

ΠΑΡΑΠΤΩΜΑ καὶ ΤΙΜΩΡΙΑ

(Συνέχεια ὅρα φυλλ. 7ον)

Β'.

Ἐὰν δὲν ἐπισκέφθῃς ποτὲ, ἀναγνώστὰ μου, τὴν Κωνσταντινούπολιν, σὲ συμβουλεύομεν νὰ τὴν ἐπισκεφθῆς, πρὸ πάντων δὲ ἂν ἦσαι Ἑλλην, διότι ἡ Κωνσταντινούπολις εἶναι ἡ ἐπίγειος παραδείσιος τοῦ κόσμου καὶ μίᾳ ἀπὸ τὰς μεγαλειέτας, ἱστορικὰς πόλεις τῆς ὑψηλίου.

Ἡ θέσις αὐτῆς ὑπὸ τὴν φυσικὴν ἐποψίν εἶναι μαγευτικὴ καὶ ἀπαράμιλλος. Ἐν αὐτῇ τὰ πάντα μειδύωσι τὰ βουὰ καὶ ἡ θάλασσα, ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός της, ἀμιλλόμενα, οὕτως εἰπεῖν, καὶ ἀμοιβαίως βοηθούμενα ἀποτελοῦσι τὴν ὡραιότητα ἐκείνην εἰκόνα, ἣτις Κωνσταντινούπολις καλεῖται. Δὲν ὑπάρχει ἄλλη θέσις ἐν τῇ γῇ, ἣτις ν' ἀμφισβητῆ αὐτῇ τῆς καλλονῆς, τὸ γέρας. Ὅτι εἶναι ὡραία οὐδεὶς πλέον τὸ ἀρνείσται, οὐδεὶς περὶ τοῦ ἀμφιβάλλει, ὡς δὲν ἀμφισβητεῖται ἡ λαμπρότης τοῦ

ἡλίου καὶ τοῦ οὐρανοῦ τὸ κάλλος. Εἶναι ὡραία ἄλλ' εἶναι ταυτοχρόνως καὶ μεγάλη οὐ μόνον ὑπὸ τὴν ἀριθμητικὴν τῶν κατοίκων της ἀναλογίαν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψίν, ὡς εἶπομεν, τῆς ἱστορίας, διότι οὐδεμία ἄλλη πόλις συγκεντρεῖ ἐν αὐτῇ τοσοῦτον μεγαλεῖον καὶ δόξαν τοῦ παρελθόντος, μετὰ τοσοῦτων πόθων καὶ προσδοκιῶν τοῦ μέλλοντος· οὐδεμία ἄλλη πόλις ἔσγεν ἱερωτέρων ἀποστολῶν κατὰ τὸ παρελθόν, καὶ ἔχει ὑψηλοτέρην διὰ τὸ μέλλον.

Εἶχον λοιπὸν δίκαιον νὰ τὴν ἀποκαλῶσι—Πόλιν—ὡς ἐξεκολουθεῖ καὶ σήμερον ἐτι ὁ λαὸς πὸ λιν μόνον νὰ τὴν ὀνομάζῃ. Ἐκ τοῦ δημόδους δὲ τούτου τοῦ λαοῦ ε'ς τὴ πόλι ε'ς τὴ πόλι παρήχθη τὸ σημερινὸν αὐτῆς· τουρκικὸν ὄνομα Σιαμπούλ, ὡσεὶ ἡ Θεῖα Πρόνοια ἐν τοῖς κρυφαῖς καὶ τοῖς λογιμοῖς ἠθέλησε σὺν τῇ πτώσει αὐτῆς· νὰ μὴ συναπολεσθῶσι τὰ πάντα, καὶ ἐκ τῆς ἀπωλείας τῆς ἐλευθερίας της νὰ σωθῆ τοῦλάχιστον—ἔστω καὶ παρεσθαρμένον—ἀκέραιον καὶ ἑλληνικὸν τ' ὀνομα τῆς.

Ὁ ἐπισκεπτόμενος τὸ πρῶτον τὴν Κωνσταντινούπολιν εἶναι ἰδύνατον νὰ μὴ αἰσθανθῆ ἀνατριχίσιαν καταλαμβάνουσαν τὸ σῶμα του καὶ τὴν καρδίαν του πάλλουσαν ἐσπευσμένως, ἂν δὲ εἶναι Ἑλλην, σὺν τούτοις τοῖς αἰσθημασίν ἐπὶ τῇ θέᾳ αὐτῆς, τὴν ὑπερηράνειαν καὶ τὴν λύπην διεγειρομένης ἀκαθέκτως ἐν τοῖς στέρνεσι αὐτοῦ, καὶ συνοδευομένης ὑπὸ τῶν πυρίνων τῶν ὀρθακμῶν τοῦ θακρῶν, ὡς ὑπερηρανεῖται ὁ ἄνθρωπος καὶ κλαίει σὺναμα, φρίσσει καὶ οὐδύρεται ἐπὶ τῇ ἀναβήσει ἀπολεσθείσης ἀγαπημένης γυναικὸς τὴν ὅποιαν ἀφῆρπασαν ἐκ τῶν ἀγκαλιῶν του ἡ σκληρὰ του τύχη καὶ ὁ ἀδυσώπητος Χάρων.

Πιστεύσατε, φίλοι ἀναγνώσταί, ὅτι πάντα ταῦτα δὲν εἶναι ποιητικῆ· ἐξάψως καὶ ἐνθουσιαστικῆς παραλειρήματα. Πορεύθητε εἰς τὴν Πόλιν καὶ θὰ δοκιμάσητε ὅσα ἡμεῖς ἐπισκεφθέντες αὐτὴν τὸ πρῶτον ἐδοκιμάσαμεν. Ἀναγνώσατε ὅσα περὶ Κωνσταντινούπολις ἐγράφθησαν βιβλία, καὶ θὰ ἰδῆτε, καὶ θὰ πεισθῆτε ὅτι εἶναι ὀλίγιστα ὅσα ἡμεῖς ἀτέχνως περὶ αὐτῆς ἀναγράφομεν. Ἀναδιρῆσατε τὰς ἐσλίδας τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου καὶ θὰ μάθητε ὅτι μέχρι τῆς τελευταίας ἀλώσεως αὐτῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων, ἡ Κωνσταντινούπολις ὑπῆρξεν ἐν τῶν τεσσάρων μεγίστων κέντρων, τὰ ὅποια ἡ ἀνθρώπινη ἱστορία ἀναφέρει, ταῦτα δὲ εἶσιν αἱ Ἀθήναι καὶ ἡ Ρώμη, τὰ Ἰεροσόλυμα καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις.

Αἱ Ἀθήναι—αἱ ἀρχαῖαι Ἀθήναι—ὑπῆρξαν ἡ κοίτης τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἡ ἐστία τῶν φώτων. Τὸ ὑπὸ τοῦ Προμηθεὺς ἀρπαγῆν πῦρ δὲν κατέκλυσε, ἀλλ' ἐφώτισε τὸν κόσμον. Τὸ φῶς ἔκτοσε διεχύθη ἐπὶ τὴν οἰκουμένην ἄπασαν καὶ αἱ φωτοβόλοι αὐτοῦ ἀκτίνες εἰσέτι καταυγάζουσι τὴν ἀνθρωπότητα. Ἄλλ' ὁ Προμηθεὺς ἐτιμωρήθη ἐπὶ τοῦ Κουκάσου.

Μετὰ τὸν Προμηθεὺς προσημαζέται ὁ Σωκράτης.

και μετα τον Σωκράτην αναφανεται ο Θεάνθρωπος ημων Ιησους Χριστος και ουτως αποτελειται η υψιστη αυτη και θεια τρια, εξεταζομενου του Σωκράτους υπο την ανθρωπινην αυτου ιδιοτητα, τρια, ητις εδιδασκεν, ητις εμοχθησεν, ητις επαθε και εμπροθυνησεν υπερ του ανθρωπινου γενους. Ο Προμηθευς εκλεψεν εκ του Ουρανου το πυρ, οπως δι' αυτου θερμάκη και φωτιση τον κοσμον, αν δε δια τουτου ετιμωρηθη δεσμευθεις επι απορωγως βραχου ειναι αδιαφορον. Ο Σωκράτης, ο και προδρομος δυναμενος να κληθη, αναγγειλας την Οικουμένην « τῷ Ἀγνώστῳ Θεῷ » τὴν λατρείαν, ετιμωρηθη και ουτος και πινον το κώνειον ετελεύτησεν, ἀλλ' εἶναι αδιαφορον διότι ζῆ και θά ζῆσῃ εἰς αἰῶνα τὸν ἄπαντα. Ο Ιησους Χριστος κηρύξας εἰς τὸν κόσμον τὴν ἀγάπην, τὴν ἰσότητά, τὴν ἐλευθερίαν παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, ἐμαρτύρησεν ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ ἀλλ' αδιαφορον διότι ἡ εὐγνωμονουσα ἀνθρωπότης ἐκδικουμένη τοὺς ἄγιους αὐτοῦ φρονεῖς μετέβαλε τὸ ὄργανον τῆς καταδίκης, τῆς αἰσχύνης και τοῦ ονείδους—τὸν ἅγιον Αὐτοῦ Σταυρὸν—εἰς θεῖον προσκνητήριον, εἰς σημεῖον συνένωσης τῶν ἀνθρώπων, εἰς σημεῖον ὁμοιας, λατρείας και ἀγάπης. Ἀδιαφορον λοιπὸν, αδιαφορον ἀροῦ οὕτως γέγραπται, οὕτως πεπωμένος ὄρισαι, νὰ μὴ κατορθῆται δηλονότι οὐδὲν ἐν τῇ γῆνι ταύτῃ σφαίρᾳ ἀνευ θυσιῶν, ἀνευ ὀλοκαυτωμάτων· εἰ δὲ τὰ ὑψίστα προωρισμένοι νὰ πράξωσιν, ὡσεὶ τιμωροῦμενοι, θιαίως νὰ θανατίζωνται και νὰ τελευτῶσι προσκολλόμενοι ἐπὶ ὑψηλοῦ και ἀποκρήμνου ὄρου, ἢ θανατούμενοι διὰ τοῦ κωνείου, ἢ ἀποθνήσκοντες ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ. Ἄλλ' ἐνφ φαίνονται ὡσεὶ τιμωροῦμενοι ὅχι δὲν τιμωροῦνται ἀλλ' ἀμειβόνται. Ἀπολαύουσι δηλονότι τὸν μόνον ἀγαθὸν τὸ ὁποῖον δύνανται ἐν τῇ γῆ ἡμῶν ταύτῃ, ἢ ἀπαιτήσῃ, τὴν φῆμιν τοῦτέστι τοῦ ὀνόματος των, τὴν αἰωνιότητα τῆς αἰωνίου αὐτῶν παρὰ τοῖς ἀνθρώποις ὑστεροφημίας. Ἐὰν δὲ ἀρ' ἡμῶν ἀπέρχονται, ἀπέρχονται ὅπως δρέψωσι τὰς δάφνας τῶν θριάμβων αὐτῶν, ἀπέρχονται ὅπως παρὰ τῷ Δημοιουργῷ βιάσῃ, πλησίον μόνον τοῦ ὁποῖου δύνανται νὰ σταθῶσιν, ἀροῦ τοσοῦτον ὑπέρτερον τῶν ἀνθρώπων ἀνεδείχθησαν, ἀροῦ τοσοῦτον διὰ τῶν πράξεων αὐτῶν εἰς τὸν Πλάστην νὰ προσεγγίσωσιν ἡδυνήθησαν.

Αἱ Ἀθῆναι λοιπὸν ὑπῆρξεν ἡ ἐστία τῶν φῶτων, και τοῦ πολιτισμοῦ ὁ πρῶτος ἀπόστολος. Ἐν Ἀθῆναις ἐκαλλιεργήθησαν αἱ ἐπιστήμαι ἡ τέχνη και ἡ φιλοσοφία, ἀπέβλεπον δὲ αὐταὶ πρὸς τὸν ἀνθρωπον ὅπως ἐπρεπεν ὁ ἄνθρωπος νὰ εἶναι, δυστυχῶς ὅμως ἐλησημονήθη ὅτι ὁ ἀνθρωπος ἔχει διπλῆν τὴν φύσιν, και ὅτι καθίσταται ἀδύνατος ἡ ὀλοσχερῆς αὐτοῦ χειραφέτησις ἀπὸ παντὸς γιγίνου και ἐπειδὴ τὸ οἰκοδόμημα ἐκεῖνο ἐπὶ πλημμελοῦς ἐστηρίζετο θάσσεως ἐπρεπε νὰ καταπέσῃ ὅπως και κατέπεσεν. Ἄλλ' αἰωνία ἡ μνήμη τῶν Ἀθηναίων αἰωνία ἡ μνήμη τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τῶν ὁ ἀγαθὸν τῆς ἀνθρωπότητος τοσοῦτον ἐπιδωξάντων.

Μετὰ τὰς Ἀθῆνας ἔρχεται ἡ Ρώμη ἡ καινὴ κληρονομία τῶν Ἀθηναίων. Ἡ Ρώμη διοργάνωσε τὰ τῆς κοινωνίας, τὰ τοῦ βίου τοῦ ἀνθρώπου, ἐβροθύσας τὰς σχέσεις τοῦ ἀτόμου πρὸς τὸ ἔθνος, ἐθέσπισεν τὸ δίκαιον και τοὺς νόμους, καὶ ὑπῆρξε τὸ σχολεῖον τῆς πολιτικῆς, τῆς διοικήσεως, τοῦ πολέμου, ἐκάνοντες τέλος ἐν μιᾷ λέξει τὰ τοῦ ἀνθρώπου ὡς κατοικοῦ τῆς γῆς ταῦτα. Ἄλλ' ἔπεσεν ἡ Ρώμη ὡς ἔπεσαν και αἱ Ἀθῆναι δι' ἀντίστοιχον λόγον, ἀλλὰ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, διότι και τῆς Ρώμης τὸ οἰκοδόμημα ἦτον ἐπίσης ἐπίσालον ὡς ἐκ τῶν θεμελιῶν αὐτοῦ, διότι ἐὰν αἱ Ἀθῆναι προέβρισαν πορρωτέρω τὸ ἐπιτροπεύμενον και ἀποκλειστικὸν πρὸς τοὺς οὐρανούς και ἔπεσαν, ὡς ἦτο και ἐπίπόμενον, ἡ Ρώμη στραφείσα τὴν ἀντίστροφον ὁδὸν και χαμαὶ μόνον ὄρῳσα ἐπρεπε και ἐκείνη νὰ πέσῃ ὡς και ἔπεσεν. Ἄλλ' αἰωνία ἡ μνήμη και τῶν Ρωμαίων.

Μετὰ τὴν Ρώμην ἔρχονται τὰ Ἰεροσόλυμα, τὰ Ἰεροσόλυμα ἐξεταζόμενα ὡς κοιτῆς τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἐν τῇ ἑρεῖ ταύτῃ πόλει εδιδάχθη, ἐμαρτύρησε και ἐσταυρώθη ὁ Ἰησους Χριστος, ἐν ταύτῃ ἀνεφάνη τὸ νέον φῶς, τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ φωτίσῃ τὴν Οἰκουμένην, ἐν ταύτῃ ἐξηγήθησαν τὰ νέα δόγματα και ἠκούσθησαν αἱ πρώται διδασκαί διὰ τῶν ὁποίων ὁ κόσμος ὀλόκληρος ἐτραπή τὴν νέαν ὁδὸν, τὴν ὁδὸν τοῦ πολιτισμοῦ, τῆς ἡμετέρας, τῆς προόδου και τῆς ἐλευθερίας. Ἄν δὲν ἀναυρώμεν τὸ αἰὼνία ἡ μνημὴν πράττομεν ὅμως ὑψηλότερον τι. Ἀπέναντι τοῦ βρόφου τῆς ἐν Βιθλαῖμ φάνης, τοῦ μάρτυρος τοῦ Γολγοθᾶ, τοῦ Ὑψίστου τῆς ἀνθρωπότητος διδασκαλοῦ κλίνοντες τὸ γόνυ και ἀποκαλύπτοντες μετὰ σεβασμοῦ τὰς κεφαλὰς προσφέρομεν αὐτῇ τὴν ἀγάπην μας, τὴν πίστιν μας, και τὴν λατρείαν μας. Ἀπέναντι αὐτοῦ παύομεν, κομπορρημονοῦντες και ἀλαχουνοῦμενοι, διότι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὁ μεγαλήτερος ἀνθρωπος ὅστις ποτὲ ἀνεφάνη ἐν τῷ κόσμῳ, ἦτο ὁ Θεάνθρωπος Ἰησους Χριστος, διὰ τῶν δογματῶν, τῶν διδασκῶν, τῶν ἀρχῶν τοῦ ὁποῖου ὁ ἀνθρωπος προώθευσε και ἐπολιτεύθη, και ἐὰν ἔπεσον τὰ Ἰεροσόλυμα, δὲν ἔπεσον ὁ χριστιανισμὸς, οὔτε ποτὲ θά ἐπέσῃ.

Και νῦν ἐπανερχόμεθα ἐξ οὗ ὠρμήθημεν σημείου, διότι εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον ἀπέβλεπομεν ὀρμηθέντες. Ἡ Κωνσταντινούπολις, ἡ διαδόχος τῆς Ρώμης—και λέγοντες Κωνσταντινούπολιν ἐνοούμεν τὴν Βυζαντινὴν Αὐτοκρατορίαν—ὑπῆρξεν ἡ συνέχεια τῶν Ἀθηναίων, ἡ κληρονομία τῆς Ρώμης και τῆς Χριστιανοσύνης τὸ προπύργιον και ἡ πρώτη ἐστία. Τὸ οἰκοδόμημα ἐκεῖνο ἐπὶ τοιοῦτων ἀρχῶν ἐθεμελιόυτο, και ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἡ Κωνσταντινούπολις νὰ ἐμποδίσῃ τοσάκις, ν' ἀνακατίσῃ πλειστακίς τὴν ὀρμὴν τοῦ νεάροντος και σφραγιστοῦ βαρβάρου εἶναι ἀγνωστον ποῖαν ὄψιν θά εἶχε

και σήμερα ἐπὶ ἡ Εὐρώπῃ και ὁ κόσμος. Δὲν δυναμέθα βεβαίως νὰ συμφορήσωμεν μὲν ὅσων κατὰ τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας διαφόροι ἱστορικοὶ ἐγραψαν. Οὗτοι ἢ ὑπὸ πνεύματος ἐμπειρίας ἐμπορούμενοι ἢ μὴ θέλοντες νὰ σαθρίσωσι τὰς καρικάς τῆς ἐποχῆς περιστασίαις, ἀποφάνονται ὅτι ἡ αὐτοκρατορία ἐκείνη ὑπῆρξε χαῦνος, θηλυπρεπῆς, δουλόφρον και πεπειρωμένη. Ἄλλ' ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψει εἰς ποῖαν κατὰστασιν κτηνώδους ἀπαίδευσης διετέλουσι οἱ τόποι ἐκεῖνοι, ὡς σήμερα καλοῦμεν—και δικαίως—πεπολιτισμένους, οὐ μόνον θά ἐλαφρυνθῶσιν αἱ βαρύνουσαι τὴν αὐτοκρατορίαν ταῦτην κατηγορίαι, ἀλλ' οὐδεὶς θά τολμήσῃ, πιστεύομεν, κατ' αὐτῆς νὰ ρίψῃ τὸν λίθον τοῦ ἀναθήματος και τῆς καταδίκης, διότι ὅποιός ποτε ἡ Κωνσταντινούπολις κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τῆς γενικῆς ἀμαθίας και τῆς σχεδὸν ἡμιβάρβαρου και ἀγρίας καταστάσεως τῆς Εὐρώπης και τοῦ κόσμου, ἦτο ἡ σχετικῶς πρωτεύουσα τοῦ πολιτισμοῦ Ἀνατολῆς τε και Δύσεως.

Βεβαίως ὡς πρὸς τὰ καθέκαστα ἡμαρτημένους εἶχε τὸ οἰκοδόμημα τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας και οὐδόλως κατὰ τοῦτο διαστάμεθα πρὸς ὅσους ξένους τε και ὁμοφίλους περὶ τούτου ἐγραψαν, ἀλλ' ὅτι ἡ Κωνσταντινούπολις ἐχρησίμευσε ὡς ἄλλη, ἂν μὲς ἐπιτρέπηται ἡ παρομοίσις—ἀποθήκη τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων και τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ὅτι ὑπῆρξεν ὁ προμαχὼν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅτι και δι' αὐτῆς ἐτι τῆς πτώσεως τῆς ὀφίλτης τὴν ἀνθρωπότητα—διότι μετὰ τὴν ἄλωσιν αὐτῆς μεταβλήθη ἐν Ἰταλίαν τῶν πολυεῖδων αὐτῆς σοφῶν, γυναικῶν, καλλιτεχνῶν, πολιτικῶν, στρατιωτικῶν, ἀρχιτεκτόνων και λοιπῶν μετεδόθησαν ἐκ τῆς ἡρώσεως, αἱ ἐπιστήμαι και αἱ τέχναι εἰς τὴν Ἑσπερίαν, αἱ γλώσσαις ἐκεῖναι ἄς πρὸ τοποῦτων αἰώνων αἱ ἑλληνικαὶ κεφαλαὶ εἶχον γεννήσει, και ἐν τοῖς θαυμασταῖς ἑλληνικοῖς συγγράμμασιν εἶχον ἐναποτοιμηθεῖ και ἐδόθη οὕτως ἡ πρώτη ὄθησις εἰς τὸν πολιτισμὸν, τοῦ ὁποῖου τ' ἀγαθὰ και τοὺς κακοὺς σήμεραν γευόμεθα—εἶναι ἐπίσης ἀναμφίβολον και ἀδιαφιλονεικητόν. Ἡ Κωνσταντινούπολις ἔπεσεν, ἀλλ' ἐὰν ἔπεσεν ἡ Κωνσταντινούπολις ἐσώθη ἡ ἡδὴ ἀνθρωπιεσσα Εὐρώπη. Ἀποδείξεις δὲ τούτου εἶναι ἡ μετὰ ἑκατὸν περίουσι ἐτη ἀπὸ τῆς ἄλώσεως τῆς Κωνσταντινούπολεως συμβῆσα περίφημος ναυμαχία ἐν Ναυπάκτῳ καθ' ἣν κατετροπήθη ὀλοσχερῶς τοῦ βαρβάρου ὁ στόλος. Ἄν δὲ τότε οἱ συνασπισθέντες ἡγμεῖνες και βασιλεῖς τῆς γῆς, μετὰ τὴν περιφανῆ αὐτῶν νίκην, ἐξηκολούθουν ὡς ὤφειλον, τὴν πρὸς τὰ πρόσω πορείαν των και ἐπορευόντο εἰς Κωνσταντινούπολιν, τὴν ἄσπλον, ἀνευ στρατοῦ—ὡς κατόπιν ἐβεβαίωθη—και ἐν ἡσυχίᾳ διατελούσαν τότε, θά ἐξεδιόκωτο ἐκεῖθεν ὁ Τούρκος θετικώτατα ἀπὸ ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, και τὸ ἔργον τῆς συνασπισθείσης χριστιανοσύνης θά ἐλάμβανε τὸ πρῶτον αὐτοῦ περιφανὸς και ἐνδοξὸς, ὡς ἤμαρ και ὡς ἐπρεπεν. Οἱ κατὰ τοῦ βαρβάρου κινήσαντες

στόλοι τῶν χριστιανῶν βασιλείων ἐδρῶσαν τοῦ ἡμίμβου τὸν στέφανον ἐν Ναυπάκτῳ, δὲν ὑπελείπον λοιπὸν ἄλλο τι ἢ ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἔργου αὐτῶν και ἡ τότε εὐχαρῆς, ὡς εἶπομεν, ἐκδιώξις ἐκ τῆς Εὐρώπης τοῦ Αἰατικοῦ βαρβάρου δεσποῦ, διὰ δὲ τῆς ἀναστυλιώσεως, ὅπερ θὰ ἦτο ἡ φυσικὴ τοῦ ἔργου τούτου συνέπεια τοῦ θρόνου τῆς ἑλληνικῆς αὐτοκρατορίας ἐν Κωνσταντινούπολει, θά ἐπληρῶντο ὑπὸ τῆς Εὐρώπης ἐλάχιστου ὄρους εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν φωτίσασαν τὴν ὀρμὴν Ἑλλάδα, πρὸς τὴν παθούσαν χριστιανικὴν Ἑλλάδα, ἐπὶ τὴν μητέρα ταύτην πάσης μαθήσεως, πάσης ἐπιστήμης.

Αὐστουῶς ὅμως μετὰ τὴν νίκην οἱ σύμμαχοι εἰσάσαντες, διχονοήσαντες και διαιρεθέντες, ἀρῆσαν καιρὸν εἰς τὸν κεκμηκότα πολέμιον νὰ ἀνακούσῃ ἐκ τῆς ἥττης του, νὰ ἐτοιμασθῇ, νὰ προνοήσῃ. Ὅποια ἡ φορὰ τῶν πραγμάτων! Ποσάκις ἐλάχιστα γεγονότα παράγουσι συνεπείας ἀκατανόητους! Ποσάκις τὰ ἔθνη και τὰ κράτη θάινοντα πρὸς τὸν ὄλεθρον, ὡσεὶ ὑπὸ μυστικῆς τινος ἀφῆρης ἀνορθούμενα σώζονται ἀνεπίστως και ἀπροδοκίτως! Ποσάκις δὲ και τὸ ἀνάπαιιν συμβαίνει διότι εἰσι δυσσερύνηται τῆς Θεῆας Προνοίας τὰ μῆσα, εἰ σκοπαὶ και τὰ τέλη.

Ἡ Κωνσταντινούπολις λοιπὸν ἔπεσεν, ἀλλ' ἔπεσε χριστιανικὴ και ἑλληνικὴ. Ἐπετετέθη και τοῦτο, και τοῦτο ἐτι ἐπέπρωτο, ἵν' ἀρχίσουν νέα βάσανα, νέα μαρτύρια, νέα δοκιμασίαι διὰ τὸ πολυπαθὲς ἑλληνικὸν γένος, ὅπως πληρωθῇ ὁ χρόνος ὁ ὑπὸ τοῦ Πλάστου ὀριθεῖαι ὅπως ἀποκαταστῇ και πάλιν ἡ Ἑλλάς μία, πεπολιτισμένη, μαγέλη και ἰσχυρῆ.

Εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι ὅπως και τὰ ἄτομα, οὕτω και τὰ ἔθνη ἔχουσι προσιμὸν τινα ἐν τῷ κόσμῳ. Ἡ ἀπόστολὴ τοῦ ἑλληνικοῦ γένους ὑπῆρξεν ἀνεκαθεν νὰ ἡμερώη, νὰ διδάσκη, νὰ ἐκπολιτίσῃ. Ἡ ἀπόστολὴ τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου κατὰ τὴν παρούσαν ἐποχὴν τῆς ἱστορίας μας, δὲν εἶναι πλεον ὁ φωτισμὸς τῆς δι' αὐτοῦ ἐκπολιτευθείσης ἡδὴ Δύσεως, ἀλλ' ἡ ἀναγέννησις και ἡ ἀναμόρφωσις τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ δὲ τελικὴ ἐπιτυχία τῆς ἀγίας αὐτοῦ ταύτης ἀποστολῆς εἶναι βεβαία και ἀναμφίβολος, μετ' ὅσα και ἂν παρεβάλλωνται αὐτῷ δυσχερείας μετ' ὅσας τὰς ραδιοουργίας και τὰ ἐμπόδια, ἄτινα καθ' ἑκάστην στιγμὴν ἀναφύονται πρὸ τῶν ποδῶν του ὅπως τὴν πορείαν αὐτοῦ παρακλύσωσιν.

Ὁ ἑλληνισμὸς βαίνει ἐπὶ τὰ πρόσω μετὰ τῆς ἀκατασχέτου ἐκείνης δυνάμεως, ἣν παρέχουσι αὐτῷ ἡ ἰστορία του, ἡ γλώσσά του, τὰ κατορθώματά του, τὸ ἀρρομιοτικὸν τοῦ χαρακτῆρος, τὸ εὐνευτικὸν και εὐπροσῆγον τοῦ ἦθους τοῦ ἑλληνικοῦ, ἡ ἐπικαιροφροσύνη αὐτοῦ, ἡ πανθομολογούμενη τέλος ἔμφροτις αὐτοῦ εὐφυΐα. Δύνανται νὰ παρακλύσωσι πρὸς στιγμὴν τὴν ὀρμὴν τοῦ ἀκαθέκτου τούτου χειμάρρου, ἀλλὰ τελικῶς νὰ ἀνακόψωσι τὸν δρόμον του εἶναι ἀδύνατον, διότι εἶναι ἀναλλοίωτος νόμος τῆς ἱστορίας ὁ βέλτιστος και ὁ δια-

νοητικῶς ἰσχυρότεροι; νὰ κυβερνᾷ—καὶ πρέπει νὰ κυβερνᾷ—τὸν ἠθικῶς ἀδύνατον καὶ ἀπειδεματὸν ἐν τῷ κόσμῳ. Ἄν ἐπετρέπετο ὑπὸ τῆς ἐποχῆς; ν' ἀναφανῆ νῶς Ἡρώδης καὶ διατάξῃ, ὡς ἐπαρξεν ὁ Ἡρώδης ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, τὴν στραχίαν ὅλων τῶν Ἑλληνιστῶν ἐν αὐταῖς ταῖς κοιτίσιν αὐτῶν ἐν ἐπικράτειᾳ ἄλλος τις παντοδύναμος σουλτάνος; ὅπως ἐχειρήσει νέον παιδομαζώμα, ἵνα ἐμποδισθῇ ὁ ἱστορικὸς οὗτος καὶ ἀλάνθαστος νόμος, καὶ τότε ἐτι τίς οἶδε διὰ ποίων, καὶ ἀγνώστων ἡμῶν μέσων, ἢ οἷα Προνοία ἤθελε ματαιώσῃ πάντα ταῦτα. Καὶ τίς δὲν γινώσκει ὅτι μεθ' ὅλων τῶ παιδομαζώμα δὲν ὑπῆρξε δυνατόν νὰ προληφθῇ ἀλλὰ παρήχθη ἡ μεγαλοφυΐα ἑλληνικῆ ἐπαπατάσασαι; Καὶ τίς δὲν ἠξέουσε ὅτι μεθ' ὅλην τὴν καταδιώξιν τοῦ Ἡρώδου ὁ Μεσσίας; ἐν τούτοις ἀνεφάνη ἐν τῷ κόσμῳ ὅπως φωτιστὴν τὴν Οἰκουμένην;

Ἡ τελικὴ λοιπὸν ἐπιτυχία τοῦ ἑλληνικοῦ σοφισμοῦ, κατὰ τὴν ἰδέαν ἡμῶν, ἔσται ἀναμφίβολος; καὶ οὕτως νὰ διατάσῃμεν καὶ ἠμποροῦμεν. Ἄλλ' ἐνῶς αὕτη εἶναι ἐπιθυμία ἰδική μας—ἑλληνική—δὲν θὰ ἦτο τάχα καὶ ἀνθρώπινο; πόθος καὶ εὐχὴ; Ἡ Ἑλλάς; μεγάλη καὶ ἰσχυρὰ συμβαδίζουσα μετὰ τῆς πεπολιτισμένης Δύσεως θὰ ἦτο ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἔργου τοῦ πολιτισμοῦ, τῆς; προόδου καὶ τῆς ἐλευθερίας ἐπ' ἀγαθῷ τῆς καθόλου ἀνθρωπότητος.

Δυνατὸν ἴσως νὰ κατηγορηθῶμεν ὡς οὐτοπισταί, ὡς ποιηταί, ὡς μεγαλειοφάνη, ὡς γρηγορόντες ὄνειρευόμενοι, ἀλλ' ἀδιάφορον. Εἴμεθα, ναι, τοιούτουτρόπως μεγαλοφάνη, διότι τοιούτους μᾶς ἠθέλησεν ἡ τρισηλίων ἐτῶν ἱστορία μας, διότι τοιούτους μᾶς ἐδημιούργησεν τὰ μεγαλοφυήματα τῶν πατέρων μας. Ἑλλάδα μικρὰν, ἀδύνατον καὶ ἐλαχίστην δὲν δύναται νὰ συλλάβῃ ὁ νοῦς μας. Δὲν δύναμεθα νὰ ἐνοήσωμεν τὴν Ἑλλάδα μας νέον Βέλγιον, νέον Ἑλβετίαν ἐν τῇ Ἀνατολῇ, διότι τὸ τοιοῦτον θὰ ἦτο βλακεία καὶ πράγματι ὄνειρον. Δὲν δύναμεθα τέλος νὰ ἐνοήσωμεν οὕτως νὰ παραδειγθῶμεν τὴν βασιλίδα μεταμορφωμένην εἰς θεραπειδίαν, τὴν Ἀθηνᾶν τοῦ κόσμου εἰς Φρόνην τῶν πρῶτων. Δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν πεπρωκυϊαν, ἐλείπωσαν καὶ νεκρὰν τὴν Ἑλλάδα ἀλλὰ ποτὲ τεταπεινωμένην μικρὰν καὶ ἀδύνατον.

Ἡ ἀπάντησις τὴν ὅποιον ἔδωκεν ὁ Ἀχιλλεὺς πρὸς τὸν Πρίαμον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐκτορος; ἐπιφρονεῖ τοὺς λόγους μας ἔρχεται δὲ εἰς ἡμᾶς; ἐπίκουρος πρὸς ἐπίσχυσιν τῶν ἡμετέρων λογισμῶν, καὶ πρὸς ἀπάντησιν εἰς τοὺς πρὸς ἡμᾶς ἀντιφρονούντας. « Δὲν πρόκειται, τῷ εἶπεν, ἐν τῷ παρόντι πολέμῳ οὕτως περὶ Ἑλένης οὕτως περὶ Μενελάου. Δὲν συνήχθη ἐνταῦθα τοσοῦτος στρατός, δὲν ἐχῆσαμεν τοσοῦτον αἶμα ἰδικόν μας καὶ τῶν πολεμιῶν, δὲν ἐγκατελίπομεν τὰς ἐστίας μας, τὰς συζῆτους μας, τὰ τέκνα μας ὅπως ἐκδικήσωμεν τὴν προσβολὴν τοῦ Μενελάου, ἀλλ' ἤλθομεν εἰς τὴν Τρωάδα, καὶ ἐπολεμήσαμεν καὶ πολεμοῦ-

μεν ὅπως λυθῇ ἐπὶ τέλος τὸ ζήτημα—ποῖος πρέπει νὰ ἐπικρατήσῃ εἰς τὸν κόσμον οἱ Ἕλληνες ἢ οἱ Βάρβαροι. Τὸ ζήτημα λοιπὸν εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ σήμερον ὅπως ἦτο καὶ τότε, ὅπως πάντοτε θὰ εἶναι—ποῖος πρέπει νὰ ἐπικρατήσῃ εἰς τὸν κόσμον, οἱ πεπολιτισμένοι ἢ οἱ Βάρβαροι. Ἐπὶ αὐτὸ λοιπὸν τὸ πνεῦμα εἴμεθα ναι καὶ ἡμεῖς; μεγαλοφάνη καὶ μεθ' ὑπερηφάνειας καὶ εὐχρηστίας δεχόμεθα τὴν ἐπικλίσιν ταύτην.

Ἄλλὰ ποῖον σχέσιν ἔχουσι πάντα ταῦτα, ἔσως οἱ ἀναγκῶνται ἡμῶν μᾶς ἐρωτήσῃ, μετὰ τοῦ ἱστορικοῦ ὅπως μᾶς διηγείσῃ; Ὅποιον ἐπιτροπὴν δύναται νὰ ἐξασκήσῃσιν ἐπὶ τῆς οἰκονομίας, πῆς πλοκῆς, τῆς δράσεως αὐτοῦ; Τίς δὲ ἡ ἀνάγκη νὰ περιβάλλῃ τὴν εἰκόνα σας διὰ μεγαλοπρεποῦς καὶ ὀλοχούσου πλαισίου; Δὲν φοβεῖσθε τάχα τὴν συμπαραβολὴν, ἥτις φυσικῶς; μέλλει νὰ γεννηθῇ, παρουσιάζοντες ἡμῖν εἰκόνα παριστάνοσαν οἰκουνοεικηθῆς καὶ κοινωνικῆς; ἱστορίας μίαν ἐλιδα ἐντός δυσαναλόγου δι' αὐτὴν περιβλήματος; Δὲν φοβεῖσθε τέλος; μὴ διαταραχῆται τὴν ἐνότητά τὴν ἱστοροπῆν, τὰς ἀναλογίας τοῦ ἔργου σας ἀναμιγνύοντες ἀλλότρια ἀντικείμενα, θίγοντες ζητήματα ἀπασχολήσαντα καὶ ἀπασχολούντα, θρασυάσαντα καὶ θασανίζοντα τὰς μεγαλειώτερας διανοίας, τὰς μεγαλιώτερας κεφαλὰς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους; Τὸ γινώσκουμεν, ἀπαντοῦμεν ἀλλὰ δὲν μεταμελοῦμεθα ὅτι τὸ ἐπράξαμεν, διότι φρονοῦμεν ὅτι μᾶς ἐπεβέβλητο καὶ ὑπὸ αὐτῆς τῆς ἱστορίας ἦν διηγούμεθα. Ἄλλὰ καὶ τοῦτο ἂν δὲν ὑπῆρχε, δὲν πρέπει νὰ λησμονηθῇ ὅτι εἴμεθα Ἕλληνες καὶ γράφομεν εἰς τὴν ἑλληνικὴν καὶ διὰ τοὺς Ἕλληνας, καὶ συνεπῶς ὅτι πρέπει νὰ ἡμεθα συγγνωστοί ἐπὶ τῇ ἐσῶ παραεβάζῃ ἡμῶν ταύτῃ. Εὐτυχῶς; ἢ δυστυχῶς αἱ γράφοντες σήμερον ἐν Ἑλλάδι, γράφουσι μόνον καὶ μόνον διὰ τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ νὰ γράψουσι, καὶ κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν, καὶ ἀναλόγως τῶν δυνάμεων των νὰ ὠφελῶσι διὰ τῶν γραφομένων των τοὺς συμπατριώτας αὐτῶν.

Ἄν καλῶς ἢ κακῶς γράφουσι, νῦν δὲν ἐξετάζομεν. Ἰσχυρίζομεθα μόνον ὅτι γράφοντες δὲν πρῶτους τοῦτο ὅπως χρηματίζονται, ὅπως πλουτῶσι, διὰ νὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ καταρεύωσιν, — ὡς ἀλλοτῶς πολλάκις συμβαίνει — εἰς τὴν στρεψοδικεῖαν, οὕτως εἰπεῖν τοῦ νὰ παρεστῶσιν εἰς τὰ βιβλία αὐτῶν ἀλλότρια καὶ ἀνωφελῆ ἐπεισόδια καθιστῶντα ἄγκωδεστέρας τοὺς τόμους αὐτῶν ὅπως οὕτω μεγαλητέρων χρηματικῆν τιμὴν ἀπαιτήσῃ διὰ τὰ ποιήματα αὐτῶν παρὰ τῶν ἐκδοτῶν των.

(ἀκολουθεῖ)